



## ПОРТРЕТ МАСЕЛЕСИ

Азырынча өзүн өлкө жарандары үчүн көзгө толумдуу иш жасай элекмин деп эсептеген Президент Садыр Жапаров бардык мамлекеттик бийлик органдарына иш болмөлөрдө жана административик имараттарда анын портретин илүүгө ашикпай турууга көнчөш бергендигин мамлекет башчысынын басма сөз катчысы Галина Байтерек билдири.

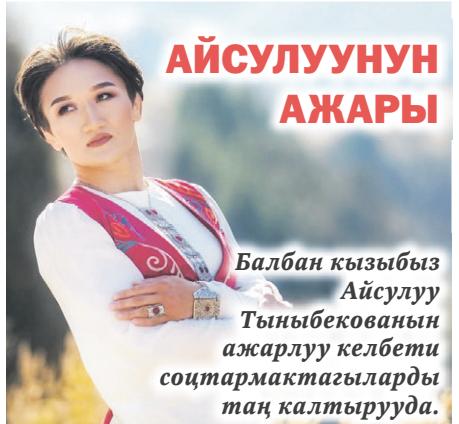
2-БЕТТЕ



## 264 МИЛЛИОН СОМ

2020-жылдын октябрь айынан бери өлкө бюджетине коррупциялык аракеттерден улам 2,9 миллиард сом зиян келтирилгенди. Башкы прокуратура аныктан, атальган сумманын 264 миллион 117 миң сомун ордуда кайтарды. Башкы прокурор Курманкул Зулушевдин айтмында, "Чаарат" кенинде эле 1 млрд 340 млн сомдук зиян аныкталган.

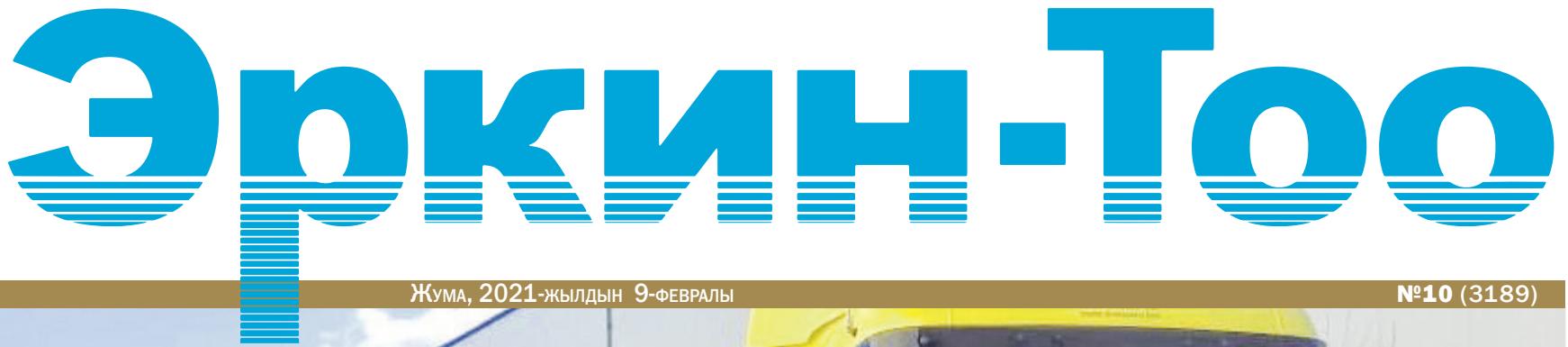
7-БЕТТЕ



## АЙСУЛУУНУН АЖАРЫ

Балбан кызыбыз Айсулуу Тыныбекованын ажарлуу келбети соцтартактагыларды таң калтырууда.

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий газити



ЖУМА, 2021-ЖЫЛДЫН 9-ФЕВРАЛЫ

№10 (3189)

## МОБИЛДҮҮ МЕДИЦИНА



Кыргызстан жакын арада медициналык заманбап жабдуулардын түрлөрү менен жабдылган дарт аныктоочу бөлүмү бар беш даана мобилдүү клиникага ээ болот.

Алар норвегиялык "НОРМЭКА АС" компаниясынын буюртмасы боюнча Түркиянын "Optima Technic" заводунда даярдалган. Өткөн атпада атальган заводго өлкөбүздүн саламаттыкты сактоо жана социалдык өнүктүрүү министри Алымкадыр Бейшеналиев барып келди. Мобилдүү клиникалар алыссы аймактарда жашаган жарапарыбызга ыкчам жана сапаттуу тейлөө көрсөтүү мүмкүнчүлүктөрүн көнөйтөт.

Бүгүн өлкөбүздүн көпчүлүк аймагында жамғыр жаап, тоолордо карга айланат.



ЕАЭБ өлкөлөрүнүн өкмөт башчылар көнешинин кийинки жыйыны үстүбүздөгү жылдын 23-апрелинде Россияда өттөн. Ал эми 5-февралда Алматыда аяктаган жыйынга Кыргызстандын жаңы Премьер-министри Улукбек Марипов катышып келди.

2-БЕТТЕ



## БАЗАР-КОРГОНДУН ЖАҢЫ СТАТУСУ

Кыргызстанда 32-шаар пайда болду. Президент Садыр Жапаров Жалал-Абад облусуна караштуу Базар-Коргон районунун ушул эле атальштагы борборуна шаар статусун берүү жөнүндө Жарлыкка кол койду.

## ПРЕЗИДЕНТ УЛУУ ИНСАНДАРГА УРМАТАЫН КӨРСӨТТҮ

*Биз кабинеттерде Президенттин портретин илүүгө көнүп калганбыз. Президент Садыр Жапаров өзүнүн портретин кабинеттерде жана мамлекеттик мекемелерге илип алууну ылайыксыз деп эсептейт. Бул тууралуу 8-феевралда Президенттин пресс-секретары Галина Байтерек түшүндүрмө берди.*

Президент Садыр Жапаров азырынча элдин турмушун жакшыртуу үчүн эч нерсе кыла элекмин деп эсептейт. Ошол учун бардык мамлекеттик бийлик адамдарына анын сүрөтүн кабинетине жана административдик имараттарга илүүден карманууну сунуш кылат. Президенттин пикиринде мамлекеттүүлүгүбүздү бекемдөөгө жана социалдык-экономикалык өнүгүүбүзгө чоң салым кошкон Жусуп Абдрахманов жана Исхак Рazzakov сяктуу көрүнүктүү мамлекеттик ишмерлердин портретин илүү максатка ылайык болмокчу.

## ПРЕЗИДЕНТ САДЫР ЖАПАРОВГО КУТТУКТООЛОР

*Садыр Жапаровду Президенттик кызматка киришиүүсү менен дүйнө мамлекеттеринин лидерлери куттуктап жатышат.*

«Сиздин жооптуу кызматыңызда чоң ийгиликтерди каалаймын. Эл-көлөрүбүздүн ортосундагы диалогду жана кызматташтыкты чындоо максатында биргелешип иштөөгө даяр экенимди билдиремин», - деп айтылат Бразилия Президенти Жаир Болсонарунун Президент Садыр Жапаровго жолдогон куттуктоосунда.

Ушундай эле мазмундагы куттуктоо телеграммаларын Пакистан Ислам Республикасынын Премьер-министри Имран Хан, Венгриянын Премьер-министри Виктор Орбан, Финляндия Республикасынын Президенти Саули Ниинистё, Сауд Аравия Королдугунун мураскер ханзаадасы Мухаммед бин Салман бин Абдул-Азиз Аль Сауд, Сауд Арабиянын Королу Салман бин Абдул-Азиз Аль Сауд, Польша Республикасынын Президенти Анджей Дуда, Италия Республикасынын Президенти Серджо Маттарелла, Нидерланд Королу Уильям-Александер, Марокко Королу Мохаммед VI, Швейцария Конфедерациясынын Президенти Ги Пармелен да жиберген.



*Экономиканы калыбына келтириүү үчүн кризиске каршы кечиктирилгис чаралар, коронавирус пандемиясынын жайылышына каршы күрөшүү маселелери Президент Садыр Жапаров менен Премьер-министр Улукбек Мариповдун 8-феевралдагы жолугушуусунун негизги темасы болду.*

Садыр Жапаров ишкерлердин эркин иштөөсүн камсыздоо, жеке сектор менен инвесторлорду

## АНТИКРИЗИСТИК ЧАРАЛАР

колдоо маселесин жеке көзөмөлгө алуу керектигин белгилеп. Өкмөттүн антикризистик планын тез арада кабыл алуу зарылдыгына токтолду.

Премьер-министр Улукбек Марипов бул бағытта бир катар өкмөттүк чечимдер иштелип жаткандыгын маалымдады. Ошондой эле бюджеттин киреше бөлүгүн толтуруу жана антикризистик чараларды тезинен кабыл алуу боюнча жүргүзүлүп жаткан иштер тууралуу айтып берди.



## АЛГАЧКЫ САПАР – АЛМАТЫГА

*Премьер-министр Улукбек Мариповдун алгачкы иш сапары коншулаш Казакстанга болду. Ал 5-феевралда Алматыда еткөн Евразиялык өкмөттөр аралык кеңештин көзектеги жыйынына катышты.*

Жыйында соода-экономикалык кызматташтыкты көнөйтүү, ички рыноктун иштешине тоскоолдуктарды четтетүү жана экономиканын башка тармактарында интеграциялык мүмкүнчүлүктөрдү өнүктүрүү маселелери каралды.

Улукбек Марипов артыкчылыктуу негизде каржылоо үчүн инвестициялык долбоорлордун тизмесин түзө баштоону сунуш кылды. Мындай долбоорлор Биримдикке мүчө-өлкөлөрдүн экспорттук мүмкүнчүлүгүн көнөйттүп, товар жүгүртүүнүн убактысын жана аралыгын

кескин кыскарта алат. Буга байланыштуу Өкмөт башчысы мурда Кыргыз Республикасы сунуштаган каржылоонун ийкемдүү шарттары каралган финансы институттарынын ез ара көмөктөшүү механиз-

мин түзүү тууралуу демилгенин азыр да актуалдуулугун белгилеп өттү. «Биргелешкен инфраструктуралык долбоорлорду ишке ашыруу Биримдиктин Евразиялык мөнөттөштүк катары мүмкүнчүлүк-

терүн көнөри ачат», - деди Улукбек Марипов.

Жыйындын соңунда ЕАЭБ өлкөлөрүнүн өз ара интеграциялык мамилелерин камтыган 5 документке кол коюлду.



## ТУРУКТУУ АЯНЧА КЕРЕК

*Премьер-министр Улукбек Марипов Алматыда өнөктөш өлкөлөрдүн Өкмөт башчылары менен биргелүктө «Санараптик кайра жүктөө: жаңы реалдуулуктагы рынок» аттыу форумга катышты.*

Улукбек Марипов Кыргыз Республикасы тараптан бизнести өнүктүрүү, ошондой эле санараптик технологияларды ишке киргизүү боюнча активдүү чаралар кабыл алынып жатканын белгиледи. Анын пикиринде Евразиялык экономикалык мейкиндикти түзүү үчүн биргелешкен долбоорлорду ишке ашыруудын дем бериш керек. Ошондой эле Евразия экономикалык комиссиясынан жана интеграциялык бирикмеге мүчө-өлкөлөрдүн өкүлдерүнүн пикир алышуусу үчүн турктуу аянчанын үшүшүруу максатка ылайык келет, - деп белгиледи Улукбек Марипов.

## АЛМАТЫ ЖОЛУГУШУУЛАРЫ

### МИНСКИДЕН КОНКОТОР КЕЛЕТ

Жакынды аралыкта соода-экономикалык, илимий-техникалык жана маданий кызматташтык боюнча кыргыз-беларусь өкмөттөр аралык биргелешкен комиссиясынын Х кеңешмеси жана Ишкер форуму өттө. Бул Премьер-министр Улукбек Мариповдун Алматы шаарында Беларусь Республикасынын Премьер-министр Роман Головченко менен жолугушуусунда белгилүү болду.

Роман Головченко Улукбек Мариповду Өкмөт башчысы болуп дайындалышы менен куттуктады жана жооптуу иштөөдө ийгиликтерди каалады.

### ЖЕР СЕМИРКИЧТЕР МЕНЕН ЖЕТИШТҮҮ КАМСЫЗ БОЛОБУЗ

Кыргыз Республикасынын Премьер-министри Улукбек Мариповдун Алматы шаарына жумушчу сапарынын алкагында Өзбекстандын Премьер-министри Абдулла Арипов менен жолугушуусунда кыргыз-өзбек мамлекеттик чек арасынын калган тилкелерин юридикалык жактан тариздөөн жыныткытоо боюнча ишти активдештириүү зарылдыгы айтылды. Өзбек тарап ошондой эле Кыргызстанга



минералдык жер семиркичтерди тийиштүү үүсүүнде ташууну уюштурууга даяр экендиктерин билдири.

\*\*\*

Премьер-министр Улукбек Марипов Алматыда Россия Федерациясынын Өкмөтүнүн төрагасы Михаил Мишустин, Казакстандын Премьер-министр Аскар Мамин, Армениянын Премьер-министр Никол Пашинян менен да жолугушуп, кыскача баарлашты.

## БАЙЛЫКТАРЫЗДЫН ПАЙДАСЫН КӨРӨР КҮН АЛЫС ЭМЕС

*Мындан ары баалуу металлдарды казуу боюнча бардык жаңы долбоорлордо мамлекеттин үлүшү болот. Мындаи пикирин биринчи вице-премьер-министр Артем Новиков 5-феевралда «Жер-Үй» кенин боюнча элдик жыйында билдири.*

Президенттин кенказу тармагын реформалоо боюнча жакында чыккан Жарлыгына ылайык учурда кен иштөтүү тармагында лицензия алып иштөт жаткан ишканаларды эске албаганда жалпы мамлекеттик маанидеги жер казынасын мамлекеттин 100 пайыз үлүшү менен улуттук тоо-кен казуучу компанияна тараптады. Биринчи вице-премьер-министр Артем Новиков «Жер-Үй» кенин иштөтүү экономиканы жана аймакты өнүктүрүү үчүн чоң маанигээ экендигин белгилеп, анын иштөөсү үчүн шарт түзүү көректигин айтты. «Фабрика ишке бериле электе алар мамлекеттик бюджетке дәэрлик 900 миллион сом салык



төлөөдө. Фабрика ишке киргизилсе бюджетке төлемдердүн көлөмү жылына 4 миллиард сомгы чейин есөт. Талас облусун өнүктүрүү фондунан жылына болжол менен 300 миллион сом түштөт. 1000 жумушчу орун түзүлөт», - деди Артем Новиков.

## КЕН КАЗУУДА ЖАРАТЫЛЫШ ЖАБЫРКАБАСЫН

*«Жарандар тараобынан айтылган ар бир факт текшерилип, зарыл болгон учурда фактылар укук коргоо органдарына берилет. Бир дагы окуя көз жаздымда калбайт», - деп билдириди Артем Новиков 5-феевралда Талас шаарында «Жер-Үй» кенин иштөтүү маселесин илктиө буюнча элдик комиссиянын жыйында.*

Суроо-жооп форматында өткөн жыйынга облустун 500дей тургуну катышты. Жергилитүү кали менен жолугушуда сөз негизинен көндө иштөтүү жана экологиялык коопсуздукту сактоо маселелери жөнүндө болду. Калдык сактоочу жайдын абалын иликтөө максатында ишканага эл аралык көз карандысыз компания чакырылган. Текшерүүнүн журушундө анча чоң эмес көмчиликтер аныкташып, ал четтетилди. Артем Новиков экологиялык коопсуздук маселеси Өкмөт үчүн артыкчылыктуу маанигээ өзгөө көзөмөлдө болорун белгиледи. Бул учун атайын жергилитүү элдин, көз карандысыз эксперттердин жана экологдордун катышуусунда мамлекеттик комиссия түзүлмөкчү.

Даярдаган Бегим ТУРДАЛИЕВА

КР Өкмөтүнө караштуу Бизнеси өнүктүрүү жана инвестиция боюнча кеңештин эксперти Азамат АКЕНЕЕВ:

## “ЖАРЛЫК КАГАЗ ЖУЗУНДО КАЛБАСА...”



- Президенттин Жарлыгы Кыргызстандагы бизнес чөйрөсүнүн көп көйгөйлөрүн чечет. Жарлыктын биринчи бөлүгүндө ақыркы жылдары болуп көрбөгөндө күч алган укук коргоо органдары тарабынан ишкерлерге болгон тоскоолдуктарга чек кою тууралуу белгиленген. Мындай тоскоолдуктарды алар мамлекеттин казынасын толтуруу үчүн жасаган аракеттери катары түшүндүрүштөт. Бирок, тескесрисинче бул мамлекетти

чон чыгымга учуратат. Ошондой эле укук коргоо органдары ишкерлердин ортосундагы катарады эле чарбалык талаштарында кийилишиүү менен аларды опузалап, каражат өндүргөн булак катары пайдаланышууда.

Мындан сырткары Жарлыкта талаштарында чечүү системасын жөнгө салуу да каралган. Өнүккөн өлкөлөрдө сот бийлиги бизнеси коргогон ақыркы таяныч болуп саналат. Тилекке каршы, бизде ишкерлер сотторду мыйзамдын негизинде укугун коргоп бере ала турган кепилдик катары ишеним менен карай алышпайт. Сот системасынын мындай калпыстыгынан улам эч бир инвесторлор ишеним артып келе албайт.

Негизинен бул тармактагы реформалар боюнча көптөн бери айтылып келсе да жыйынтыгын көрө элекпиз. Эми Бул Жарлык кагаз түрүндө калбай иш жүзүнө ашуусун күтөбүз.

**Жылдыз ДЫЙКАНОВА**

## “МИГРАНТТАР – МАМЛЕКЕТТЕН КОЛДОО КҮТҮШӨТ”

2020-жылдын 4-декабрында Жогорку Кеңештин төрагасынын алдында Миграциялык кеңеш түзүлгөн. Жаңы түзүлгөн кеңештин максаты - мыйзам чыгаруу органы менен мигранттардын ортосундагы байланышты бекемдел, миграцияга байланышкан көйгөйлөрдү чечүүнүн жолдорун издөв жана анын үстүндө иштөө. Миграциялык кеңештин катчылыгынын жетекчиси Медер Рахман ушул маселелер боюнча айрым суроолорубузга жооп берди.

- Медер мырза, жакында Мамлекет башчысы миграцияга байланышкан албады жөнгө салуу, анын үстүнөн иштөөгө багытталган Жарлыгын жарыялады. Муну сиздер кандай кабыл алдыңыздар?

- Ооба, жакында Президент Садыр Жапаров “Миграциялык кырдаалды жакшыртууга багытталган чараларды кабыл алуу жөнүндө” Жарлыкта чет мамлекеттерде жашап, иштеп жүргөн кыргыз мекендештерибиздин албадын жакшыртуу, укуктарын жана кызычылкытарын коргоо багыттарына чоң көңүл бурулган. Мындан сырткары мекендештерибиздин Кыргызстанга инвестиция тартууга үгүттөө, эмгек миграциясында жүргөн жарандарыбыздын Кыргызстанда калган балдарынын жана аларды карап калган ата-энелеринин, туугандарынын шартына көңүл буруу, этникалык кыргыз бир туугандарыбызга чоң маани берүү камтылган. Бул багытта өлкөбүздө жасала турган иштер алдыда деп ойлайм. Мисалы, жаңы түзүлгөн Миграциялык кеңеш сырттагы мекендештерибиздин көйгөйлөрүн чечүүгө көмөктөшкөн орган катары түзүлдү. Биздин кеңештин ачылып ишке кириши

эсептөлөт. Ошондой эле бул кеңеш торага жана парламенттин тиешелүү комитеттеринин депутаттары, министрлик, ведомство өкүлдөрү коомдук уюмдар, жарандык активисттердин өкүлдөрүнөн турат. Кеңештин алдында анын ишин жүргүзгөн катчылык да бар. Катчылык кыргыз парламентинин имаратында орун алган.

- Парламенттеги 6-чакырылыштын иши соңуна чыгып баратат, бул кеңештин келечеги кандай болот, кыска аралыкта кеңешти түзүү канчалык зарыл эле?

- Миграциялык кеңештин ишинин уланышы кийинки парламент жана төрагадан көз каранды болот деп ойлойбуз. Ақыркы жылдары миграциянын артында чоң көйгөйлөр жаралды. Ошол себептүү убакытты созбой, ыкчам чечимдерди кабыл алышыбыз керек. Мигранттарга мамлекеттен колдоо керек. Мисалы, кеңеш ачылгандан бери бизге 2 ай ичинде Россия, Казакстанда иштеген мекендештерден 20га жакын ар түрдүү кайрылуулар келип түштү. Аталган маселелердин үстүндө тиешелүү мекемелер менен иш алып баруу башталган. Миграциялык кеңештин келээрки отуруму жакынкы күндөрү Бишкекте пландалууда.

**Мээрим БАКТЫБЕК кызы**

## Жарлыкка үн кошуулар

Робин Орг-Смит, Кыргызстандын бизнес-омбудсмени:

## “БИЗНЕСИ ӨНҮКТҮРҮҮГӨ, ИНВЕСТИЦИЯ ТАРТУУГА БИЗДИН СУНУШТАР Да Кошулду”



- Мен Президент Садыр Жапаровдун жарлыктарын кубаттайм жана колдоим, бул саясий эркүүлүктүн белгиси. Буга чейин бизнеси өнүктүрүү жөнүндө сөздөр көп эле болгон, бирок ырааттуу иш-аракеттер менен бекемделген эмес. Президент ото маанилүү жарлыктарга кол койгону абдан кубантарлык иш. Бизнеси өнүктүрүү, инвестиция тартуу Жарлыгына мен жана менин кесиптештерим айткан сунуштар да чатылдырылыштыр. Бизнес кызычылкытарын коргогон жана жайылткан башка уюмдардын пикирлери эске алыныптыр. Мындан тышкary, ишкерлердин укуктарын, эркиндиктерин жана мыйзамдуу кызычылкытарын коргоо боюнча ыйгарым укуктуу адам катары айтсан, Президент Садыр Жапаров биздин сунуштарбызызы кабыл алганына кубандым жана Өкмөттөн колдоо ала турганибызын белгиси деп ишенип жатам.

Кыргызстан экономикасы жана салык төлөөчүү базасы чакан өлкө болгондуктан бир топ кыйналды. Көптөгөн ишканалар жоготууларга учурады. Адамдар

жумушсуз, айрымдары киреше булагы жок отуруп калышты. Пандемия өзүнүн катаалдыгы боюнча Экинчи дүйнөлүк согуштан кийинки албага салыштырылууда. Азыр ар бир жаран Жарлыктын ишке ашырылышын камсыз кылуусу керек. Анда биз сунуштаган салыктык башкарууну жөнөкөйлөтүү зарыл. Көптөгөн ишканалар мага салык тутуму боюнча кайрылышкан. Анда ишке оор жана түшүнүү кыйын болгон бюрократия орун алган. Салыкты учурда санараптештириүү аракеттери көрүлүп жатат. Бирок, ишкерлерге салык төлөө процедуранарынын жөнөкөй

жана жеткиликтүү болушу бир топ жеңилдиктерди алып келет. Экинчиден, Жарлыкта бизнеси өнүктүрүү жана кысымынан сактоо максаты бар, бул ото маанилүү. Көп ишкерлер буга чейин мамлекеттик органдардын бюджеттин ордун толтурууга багытталган кысымдарына айрым учурларда туш болуп келиши. Бул көйгөй оң жагына чечилиши зарыл. Мен Жарлыктын ушул учурду чагылдырган жагын кубаттайм. Кыргызстанда ишкерлер менен инвесторлорго, алардын иши канчалык корголоору, мыйзамдуулук жана ачыкайындуулук камсыз кылынаары абдан маанилүү. Мындан башка да абдан жакшы мыйзамдар бар, аларды аткаруу жана ишке ашыруу милдети турат. Болгону мамлекеттик чечимдерден туруктуулук талап кылынат. Инвестиция тартуу ишине стратегия иштеп чыгуу зарыл. Бизнес эпеп гана жан багыштын айласын көздөбөстөн, өсүп-өнүгүп, кошумча жумуш орундарын түзүп, салык төлөмдөрүн көбөйтүүгө умтулуу шу керек.

**Сымбат МАКСУТОВА**

## Мекендештер

ЖК Төрагасынын алдында Миграция, мекендештер жана чет өлкөлөрдөгү гиаспоралар маселелери боюнча кеңештин катчылыгынын жетекчиси Медер РАХМАН:



## “МИГРАНТТАР – МАМЛЕКЕТТЕН КОЛДОО КҮТҮШӨТ”

2020-жылдын 4-декабрында Жогорку Кеңештин төрагасынын алдында Миграциялык кеңеш түзүлгөн. Жаңы түзүлгөн кеңештин максаты - мыйзам чыгаруу органы менен мигранттардын ортосундагы байланышты бекемдел, миграцияга байланышкан көйгөйлөрдү чечүүнүн жолдорун издөв жана анын үстүндө иштөө. Миграциялык кеңештин катчылыгынын жетекчиси Медер Рахман ушул маселелер боюнча айрым суроолорубузга жооп берди.

- Медер мырза, жакында Мамлекет башчысы миграцияга байланышкан албады жөнгө салуу, анын үстүнөн иштөөгө багытталган Жарлыгын жарыялады. Муну сиздер кандай кабыл алдыңыздар?

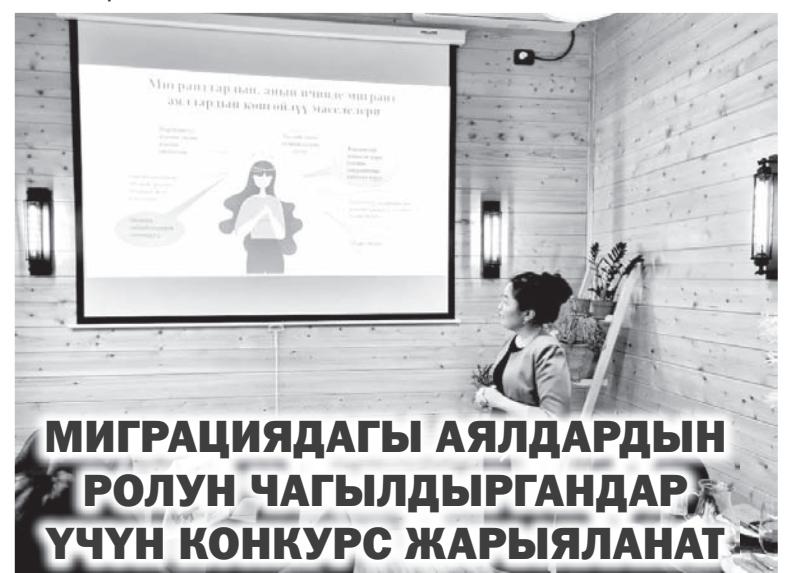
- Ооба, жакында Президент Садыр Жапаров “Миграциялык кырдаалды жакшыртууга багытталган чараларды кабыл алуу жөнүндө” Жарлыкта чет мамлекеттерде жашап, иштеп жүргөн кыргыз мекендештерибиздин албадын жакшыртуу, укуктарын жана кызычылкытарын коргоо багыттарына чоң көңүл бурулган. Мындан сырткары мекендештерибиздин Кыргызстанга инвестиация тартууга үгүттөө, эмгек миграциясында жүргөн жарандарыбыздын Кыргызстанда калган балдарынын жана аларды карап калган ата-энелеринин, туугандарынын шартына көңүл буруу, этникалык кыргыз бир туугандарыбызга чоң маани берүү камтылган. Бул багытта өлкөбүздө жасала турган иштер алдыда деп ойлайм. Мисалы, жаңы түзүлгөн Миграциялык кеңеш сырттагы мекендештерибиздин көйгөйлөрүн чечүүгө көмөктөшкөн орган катары түзүлдү. Биздин кеңештин ачылып ишке кириши

эсептөлөт. Ошондой эле бул кеңеш торага жана парламенттин тиешелүү комитеттеринин депутаттары, министрлик, ведомство өкүлдөрү коомдук уюмдар, жарандык активисттердин өкүлдөрүнөн турат. Кеңештин алдында анын ишин жүргүзгөн катчылык да бар. Катчылык кыргыз парламентинин имаратында орун алган.

- Парламенттеги 6-чакырылыштын иши соңуна чыгып баратат, бул кеңештин келечеги кандай болот, кыска аралыкта кеңешти түзүү канчалык зарыл эле?

- Миграциялык кеңештин ишинин уланышы кийинки парламент жана төрагадан көз каранды болот деп ойлойбуз. Ақыркы жылдары миграциянын артында чоң көйгөйлөр жаралды. Ошол себептүү убакытты созбой, ыкчам чечимдерди кабыл алышыбыз керек. Мигранттарга мамлекеттен колдоо керек. Мисалы, кеңеш ачылгандан бери бизге 2 ай ичинде Россия, Казакстанда иштеген мекендештерден 20га жакын ар түрдүү кайрылуулар келип түштү. Аталган маселелердин үстүндө тиешелүү мекемелер менен иш алып баруу башталган. Миграциялык кеңештин келээрки отуруму жакынкы күндөрү Бишкекте пландалууда.

**Мээрим БАКТЫБЕК кызы**



**МИГРАЦИЯДАГЫ АЯЛДАРДЫН РОЛУН ЧАГЫЛДЫРГАНДАР ҮЧҮН КОНКУРС ЖАРЫЯЛАНАТ**

Ушул жумада “Роза Отунбаевын демилгелери” Эл аралык фонду тарабынан журналисттер үчүн “Коомдун тынчтыкта жана жаратмандыкта өнүгүүсү үчүн миграцияга кабылган аялдардын, кыздардын укуктарын, мүмкүнчүлүктөрүн көнөйтүү” долбоорунун алкагында иш-чара уюштурулуду. Ага фондуун кызметкерлер жана журналисттер катышты.

Иш-чаранын максаты – журналисттерге аялдар миграциянында катары көйгөйлөр жана ийгиликтер, мигрант аялдардын коомдуу өнүктүрүүдөгү жана тынчтыкты орнотуудагы ролу жөнүндө маалымдуулугун жогорулатуу. Бул долбоор БУУнун Коопсуздук кеңешинин аялдардын тынчтыкты, коопсуздуктуу камсыз кылуудагы ролу жөнүндөгү №1325 Резолюциясын жүзөгө ашыруунун алкагында улуттук саясатты илгерилетүүгө багытталган. Бул долбоор былтыр июнь айында башталып, миграция агымы күч Ош, Баткен, Жалал-Абад жана Талас облустарында 6 айыл өкмөттүн гендердик жана миграциялык маселелерин эске алган социалдык-экономикалык өнүгүү программалары менен

иши жүргүзүшкөн, 20дан ашуун жергилиткүү жамааттык активисттердин демилгелерин жүзөгө ашырууга көмөктөшкон.

Кыргызстанда мигранттардын 45-50% аялдар деп статистикада айтылганы менен ал 53% чеин жетет. Өлкөгө сырттан келип жаткан 2,5 млрд доллардын жарымын аял мигранттар жөнөтөт.

Долбоорунун медиа-координатору Топчугул Шайдуллаева миграцияга кабылган кыз-келиндердин позитивдүү ролу, тынчтыкты жаратууга коомдуу салымын чагылдырган журналисттерге конкурс жарыяланарын билдири. Мигрант аялзаты тууралуу мыкты макала, аудио жана видеосюжеттерге сыйлыктар каралган.

Долбоор БУУнун Тынчтыкты куруу фондунун каржылык колдоосунда “Роза Отунбаевын демилгеси” Эл аралык коомдуу фонду тарабынан БУУнун Миграция боюнча агенттиги – Миграция боюнча эл аралык уюм, БУУ-Аялдар жана эл аралык Эмгек уюму, Жамааттарды өнүктүрүү альянсы, Тренерлер жана консультанттар Бирикмеси менен биргеликте ишке ашырылып жатат.

**Сымбат МАКСУТОВА**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРИНИН ДЕПУТАТТАРЫН  
ШАЙЛООНУ ДАЙЫНДОО ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН

**ЖАРЛЫГЫ**

Үйгарым укуктарынын мөөнөттөрү аяктагандыгына байланыштуу жергилиттүү кеңештердин депутаттарын көзектеги шайлоону, ошондой эле мурда токтотулган жергилиттүү кеңештердин депутаттарын жана шайлоону еткерүү максатында, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 64-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-пунктун, "Жергилиттүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 4-беренесинин 5-бөлүгүн, 48-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, **токтом ылам:**

1. 1 жана 2-тиркемелерге ылайык тизмелерде көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын жергилиттүү кеңештеринин депутаттарын шайлоо жекшембиге, 2021-жылдын 11-апрелине дайындалып.

2. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум еткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жергилиттүү өз алдынча башкаруунун жогоруда аталган өкүлчүлүктүү органдарына шайлоону Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык еткерүүнү уюштурсун.

3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү:

- шайлоо еткөрүү үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум еткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын

чыгымдарынын сметасына ылайык зарыл финанссылык кара-жаттарды бөлсүп;

- шайлоону даярдо жана еткөрүү мезгилинде мыйзамдуулуктуу, жарапардын укуктары менен эркиндиктерин, укуктук тартили жана коомдук коопсуздуктуу, санитардык-эпидемиологиялык коопсуздуктуу камсыз кылуу жана жарапардын ден соолугун сактоо боюнча чараларды көрсүп;

- маалыматтык системалардын киберкоопсуздугун камсыз кылууда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум еткөрүү боюнча борбордук комиссиясына көмөк көрсөтсүп;

- добуш берүү жана шайлоочуларды идентификациялоо үчүн жабдуулардын коопсуз сакталышын камсыз кылуу боюнча чараларды көрсүп.

4. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик администрацияларынын жана жергилиттүү өз алдынча башкаруу органдарынын башчылары шайлоого даярдык көрүүдө жана еткөрүүдө шайлоочулардын тизмесин калыптандыруу, тактоо жана түзүү, уюштуруулуу жана материалдык-техникалык маселерди чечүү боюнча калкты каттоо чейрөсүндөгү үйгарым укуктуу органдын жана тийиштүү шайлоо комиссияларынын ишине көмөк көрсөтсүп.

5. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп табылсын:

- Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 10-февралында №32 "Кыргыз Республикасынын Баткен, Жалал-Абад, Нарын, Ысык-Көл, Чүй, Ош облустарынын жана Ош шаарынын жергилиттүү кеңештеринин депутаттарын шайлоону дайындоо жөнүндө" Жарлыгы;

- Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 23-мартаңында №54 "Кыргыз Республикасынын Баткен, Жалал-Абад, Нарын, Ысык-Көл, Чүй, Ош облустарынын жана Ош шаарынын жергилиттүү кеңештеринин депутаттарын шайлоодогу шайлоо процессинин этаптарын ишке ашыруу боюнча иш-чараларды токтотуп туруу жөнүндө" Жарлыгы.

6. Бул Жарлыктын аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппаратынын мамлекеттик башкаруу саясаты жана уюштуруу-инспектордук иш бөлүмүнө жүктөлсүп.

7. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн баштап күчүнө кирет.

**Кыргыз Республикасынын  
Президенти**

**С.ЖАПАРОВ**

**Бишкек ш., 2021-жылдын 8-февралы, ПЖ №21**

1-тиркеме

**Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык депутаттарынын үйгарым укуктарынын  
мөөнөттөрү аяктаган жергилиттүү кеңештердин  
ТИЗМЕСИ**

<b>Бишкек шаары</b>		
1.	1.	Бишкек шаардык кеңеши
<b>ТАЛАС ОБЛУСУ</b>		
2.	1.	Талас шаардык кеңеши
<b>Талас району</b>		
3.	1.	Кек-Ой айылдык кеңеши
4.	2.	Бердике Баатыр айылдык кеңеши
5.	3.	Нуржанов айылдык кеңеши
6.	4.	Долон айылдык кеңеши
7.	5.	Калба айылдык кеңеши
8.	6.	Жерге-Тал айылдык кеңеши
9.	7.	Кара-Суу айылдык кеңеши
10.	8.	Өмүралиев айылдык кеңеши
11.	9.	Бекмурод айылдык кеңеши
12.	10.	Кууганды айылдык кеңеши
13.	11.	Арап айылдык кеңеши
14.	12.	Айдаралиев айылдык кеңеши
15.	13.	Осмонкулов айылдык кеңеши
<b>Бакай-Ата району</b>		
16.	1.	Ленинполь айылдык кеңеши
17.	2.	Акназаров айылдык кеңеши
18.	3.	Шадыкан айылдык кеңеши
19.	4.	Кен-Арал айылдык кеңеши
20.	5.	Өзгөруш айылдык кеңеши
21.	6.	Ак-Дебе айылдык кеңеши
22.	7.	Мин-Булак айылдык кеңеши
23.	8.	Боо-Терек айылдык кеңеши
24.	9.	Оро айылдык кеңеши
<b>Кара-Буура району</b>		
25.	1.	Көк-Сай айылдык кеңеши
26.	2.	Аманбаев айылдык кеңеши
27.	3.	Ак-Чий айылдык кеңеши
28.	4.	Маймак айылдык кеңеши
29.	5.	Бакайыр айылдык кеңеши
30.	6.	Чолпонбай айылдык кеңеши
31.	7.	Кара-Буура айылдык кеңеши
<b>Манас району</b>		
32.	1.	Кайынды айылдык кеңеши
33.	2.	Покровка айылдык кеңеши
34.	3.	Үч-Коргон айылдык кеңеши
35.	4.	Май айылдык кеңеши
36.	5.	Кыргызстан айылдык кеңеши
<b>ЧҮЙ ОБЛУСУ</b>		
<b>Кемин району</b>		
37.	1.	Кемин шаардык кеңеши
38.	2.	Орловка шаардык кеңеши
39.	3.	Ак-Түз айылдык кеңеши
40.	4.	Алмала айылдык кеңеши
41.	5.	Чым-Коргон айылдык кеңеши
42.	6.	Боролдой айылдык кеңеши
43.	7.	Дүйшөев айылдык кеңеши
44.	8.	Ильич айылдык кеңеши
45.	9.	Чон-Кемин айылдык кеңеши
46.	10.	Кызыл-Октябрь айылдык кеңеши
<b>Чүй району</b>		
47.	1.	Сайлых айылдык кеңеши
48.	2.	Искра айылдык кеңеши
49.	3.	Кош-Коргон айылдык кеңеши
50.	4.	Он-Бир-Жылга айылдык кеңеши
51.	5.	Шамши айылдык кеңеши
52.	6.	Кегети айылдык кеңеши
53.	7.	Бурана айылдык кеңеши
54.	8.	Ибраимов айылдык кеңеши
55.	9.	Чүй айылдык кеңеши
56.	10.	Ак-Бешим айылдык кеңеши
<b>Сокулук району</b>		
57.	1.	Шолопок шаардык кеңеши
58.	2.	Ат-Башы айылдык кеңеши
59.	3.	Военно-Антоновка айылдык кеңеши

60.	4.	Гавриловка айылдык кеңеши
61.	5.	Жана-Жер айылдык кеңеши
62.	6.	Жана-Пахта айылдык кеңеши
63.	7.	Кызыл-Туу айылдык кеңеши
64.	8.	Күн-Туу айылдык кеңеши
65.	9.	Камышановка айылдык кеңеши
66.	10.	Крупская атындағы айылдык кеңеши
67.	11.	Кайназарова атындағы айылдык кеңеши
68.	12.	Орок айылдык кеңеши
69.	13.	Биринчи-Май айылдык кеңеши
70.	14.	Саз айылдык кеңеши
71.	15.	Төш-Булак айылдык кеңеши
72.	16.	Фрунзе айылдык кеңеши
73.	17.	Новопавловка айылдык кеңеши
74.	18.	Төмөнкү-Чуй айылдык кеңеши
75.	19.	Асылбаш айылдык кеңеши
<b>Ысык-Ата району</b>		
76.	1.	Кант шаардык кеңеши
77.	2.	Ак-Кудук айылдык кеңеши
78.	3.	Бирдик айылдык кеңеши
79.	4.	Жәэқ айылдык кеңеши
80.	5.	Ивановка айылдык кеңеши
81.	6.	Интернационал айылдык кеңеши
82.	7.	Кен-Булук айылдык кеңеши
83.	8.	Красная-Речка айылдык кеңеши
84.	9.	Кочкорбаев айылдык кеңеши
85.	10.	Логвиненко айылдык кеңеши
86.	11.	Люксембург айылдык кеңеши
87.	12.	Нурманбет айылдык кеңеши
88.	13.	Новопокровка айылдык кеңеши
89.	14.	Сын-Таш айылдык кеңеши
90.	15.	Туз айылдык кеңеши
91.	16.	Узун-Кыр айылдык кеңеши
92.	17.	Ысык-Ата айылдык кеңеши
93.	18.	Юрьевка айылдык кеңеши
<b>Москва району</b>		
94.	1.	Ак-Суу айылдык кеңеши
95.	2.	Беловодск айылдык кеңеши
96.	3.	Беш-Терек айылдык кеңеши
97.	4.	Петровка айылдык кеңеши
98.	5.	Биринчи-Май айылдык кеңеши
99.	6.	Предтеченка айылдык кеңеши
100.	7.	Садовое айылдык кеңеши
101.	8.	Сретенка айылдык кеңеши
102.	9.	Төлөк айылдык кеңеши
103.	10.	Целинный

**(Башталышы 4-бетте)****Ат-Башы району**

245.	1.	Ат-Башы айылдык кенеши
246.	2.	Ак-Жар айылдык кенеши
247.	3.	Кара-Суу айылдык кенеши
248.	4.	Кара-Коон айылдык кенеши
249.	5.	Ак-Талаа айылдык кенеши
250.	6.	Ача-Кайынды айылдык кенеши
251.	7.	Баш-Кайынды айылдык кенеши
252.	8.	Талды-Суу айылдык кенеши
253.	9.	Ак-Муз айылдык кенеши
254.	10.	Ак-Моюн айылдык кенеши

**Ак-Талаа району**

255.	1.	Кош-Дөбө айылдык кенеши
256.	2.	Кара-Бүргөн айылдык кенеши
257.	3.	Ак-Чий айылдык кенеши
258.	4.	Терек айылдык кенеши
259.	5.	Үгүт айылдык кенеши
260.	6.	Ак-Тал айылдык кенеши
261.	7.	Көк-Жар айылдык кенеши
262.	8.	Жаңы-Талап айылдык кенеши
263.	9.	Кызыл-Белес айылдык кенеши

**Жумгал району**

264.	1.	Жумгал айылдык кенеши
265.	2.	Жаңы-Арық айылдык кенеши
266.	3.	Баш-Кууганды айылдык кенеши
267.	4.	Байзак айылдык кенеши
268.	5.	Кабак айылдык кенеши
269.	6.	Мин-Күш айылдык кенеши

**Кочкор району**

270.	1.	Ак-Кыя айылдык кенеши
271.	2.	Кош-Дөбө айылдык кенеши
272.	3.	Кочкор айылдык кенеши
273.	4.	Семиз-Бел айылдык кенеши
274.	5.	Кум-Дөбө айылдык кенеши
275.	6.	Көк-Жар айылдык кенеши
276.	7.	Чолпон айылдык кенеши
277.	8.	Кара-Суу айылдык кенеши
278.	9.	Талаа-Булак айылдык кенеши
279.	10.	Сары-Булак айылдык кенеши
280.	11.	Сон-Көл айылдык кенеши

**Нарын району**

281.	1.	Ортоқ айылдык кенеши
282.	2.	Дөбөлү айылдык кенеши
283.	3.	Чет-Нура айылдык кенеши
284.	4.	Эмгекчил айылдык кенеши
285.	5.	Он-Арча айылдык кенеши
286.	6.	Мин-Булак айылдык кенеши
287.	7.	Жерге-Тал айылдык кенеши

288.	8.	Эмгек-Талаа айылдык кенеши
289.	9.	Ак-Кудук айылдык кенеши
290.	10.	Жан-Булак айылдык кенеши
291.	11.	Учкун айылдык кенеши
292.	12.	Казан-Күйган айылдык кенеши
293.	13.	Кара-Күжүр айылдык кенеши
294.	14.	Достук айылдык кенеши
295.	15.	Сары-Ой айылдык кенеши

**ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУ**

296.	1.	Жалал-Абад шаардык кенеши
297.	2.	Кара-Көл шаардык кенеши

**Аксы району**

298.	1.	Кербен шаардык кенеши
299.	2.	Кашка-Суу айылдык кенеши
300.	3.	Кызыл-Туу айылдык кенеши
301.	4.	Жаңы-Жол айылдык кенеши
302.	5.	Ак-Жол айылдык кенеши
303.	6.	Ак-Суу айылдык кенеши
304.	7.	Т. Мавлянов атындагы айылдык кенеши
305.	8.	Ш. Назаралиев атындагы айылдык кенеши
306.	9.	Жерге-Тал айылдык кенеши
307.	10.	Кара-Суу айылдык кенеши

**Ала-Бука району**

308.	1.	Ала-Бука айылдык кенеши
309.	2.	Ак-Там айылдык кенеши
310.	3.	Ак-Коргон айылдык кенеши
311.	4.	Т. Балтагулов атындагы айылдык кенеши
312.	5.	Өрүктүк айылдык кенеши
313.	6.	1-Май айылдык кенеши
314.	7.	Көк-Серек айылдык кенеши
315.	8.	Көк-Таш айылдык кенеши

**Базар-Коргон району**

316.	1.	Базар-Коргон шаардык кенеши
317.	2.	Бешик-Жон айылдык кенеши
318.	3.	Акман айылдык кенеши
319.	4.	Сейдикүм айылдык кенеши
320.	5.	Кенеш айылдык кенеши
321.	6.	Талдуу-Булак айылдык кенеши
322.	7.	Могол айылдык кенеши
323.	8.	Арстанбап айылдык кенеши
324.	9.	Кызыл-Үңүр айылдык кенеши

**Ноокен району**

325.	1.	Кочкор-Ата шаардык кенеши
326.	2.	Шайдан айылдык кенеши
327.	3.	Масы айылдык кенеши
328.	4.	Арап айылдык кенеши
329.	5.	Ноокен айылдык кенеши
330.	6.	Сакалды айылдык кенеши

331.	7.	Момбеков айылдык кенеши
332.	8.	Бургөнду айылдык кенеши
333.	9.	Достук айылдык кенеши

**Сузак району**

334.	1.	Кек-Чаңграк шаардык кенеши
335.	2.	Кызыл-Туу айылдык кенеши
336.	3.	Ырыс айылдык кенеши
337.	4.	Таш-Булак айылдык кенеши
338.	5.	Барпы айылдык кенеши
339.	6.	Атабеков айылдык кенеши
340.	7.	Сузак айылдык кенеши
341.	8.	Багыш айылдык кенеши
342.	9.	Кызыл-Көл айылдык кенеши
343.	10.	Ленин айылдык кенеши
344.	11.	Кара-Дарыя айылдык кенеши
345.	12.	Курманбек айылдык кенеши
346.	13.	Кара-Алма айылдык кенеши

## Ат жалындагы маек

**РФ Федерация Кеңешинин Эл аралык иштер боюнча комитетинин төрагасынын орун басары Баир ЖАМСУЕВ:**

# “КЫРГЫЗСТАНДЫН ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ НУГУНА ТҮШҮҮСҮ ӨЗГӨЧӨ МААНИЛҮҮ”

Кыргызстанда ақыркы 5 айдан бери өкүм сүргөн коомдук-саясий процесстер ички маселебиз катары эсептелген менен ага сырттан көз салып, баа берип жаткандар аз эмес. Алардын бири, мамлекеттик башкаруу боюнча эксперт, Россиянын Федерация Кеңешинин сенатору, Эл аралык иштер боюнча комитетинин төрагасынын орун басары Баир Жамсуев.

- Баир Баясханович, Сиз Кыргызстанда парламенттик шайлоолордун жыйынтыгы эмнеге алып келгендигин жакшы билсөнз керек?..

- Албетте, кабардымын. Мен Кыргызстанда бир нече ирет болгонмун, парламенттик шайлоолорго, Конституцияга өзгөртүү киргизүү боюнча мурдагы референдумга байкоочу катары да барғанмын. Өзүм парламенттер аралык кызматташуу тобуна мучумон. Федерация кеңешинин төрайымы Валентина Матвиенко менен бирге Ысык-Көлгө чейин барып, кыргыз парламенттери менен жолугушканбыз. Өткөн шайлоо алдында эле Жогорку Кеңештин делегациясы бизге келип, парламенттик шайлоонун отушу боюнча пикир алмашканыбыз эсимде.

Бирок, соңку парламенттик шайлоолор күтүүсүз окуялар менен жыйынтыкталат деп ойлогон эмесмин. Себеби, Кыргызстанда ақыркы мезгилдерде добуш берүүлөрдү откөрүү эң жогорку деңгээлде уюштурулуп ке-

лет. Силердикиндеги техникалык мүмкүнчүлүктөрү күчтүү шайлоо системасын КМШ эле эмес, дүйнөнүн башка көптөгөн өлкөлөрүнөн көрбөйсүн. Ошондуктан, добуш берүүнүн натыйжаларын өтө эле одоно жол менен өзгөртүү мүмкүн эмес.

- Анда эл эмне үчүн нааразы болду деп ойлойсуз?

- Айтыш кыйын. Байкоочулар добуш берүүлөр эл аралык стандарттарга ылайык, мыйзам чегинде өттү деп баа бериши. Бирок, ушундай окуялар болору эч кимдин оюна келген эмес. Менинчө, бул жерде маселе добуш берүү процедурасында эмес, сыягы мамлекеттик бийлик органдарына ишенүүдөн үмүт үзгөн элдин социалдык-экономикалык оор абалы өз ролун ойнап кетти көрүнөт. Ошентсе да бардык маселелер тынчтык жолу менен жөнгө салыныши жана чечилиши керек. Чынымды айтсам, октябрдагы окуяларга тынчсыздануу менен көз салып жаттым. Кийинчирээк биз силердин тышкы иштер минист-



ринер Руслан Казакбаев менен Москвада жолугушуп, Кыргызстанда белгиленип жаткан саясий жана экономикалык реформалар тууралуу пикир алмашып, талкуулаганбыз. Кыргыз Республикасынын жаңы саясий жетекчилиги көздөгөн максаттардын ишке ашуусуна албетте, тилемешпиз. Ошондуктан, учурдагы жагдай биздин көз кырыбызда, стратегиялык өнөктөш өлкө катары тынчсыз-

дандырбай койбайт. Биз үчүн Кыргызстандын туруктуу өнүгүү нугуна эртеп түшүүсү өзгөчө маанилүү.

- **Кыргызстандын эли сиз айткан жолго түшө алабы?**

- Ынтымагы бекем элди ар дайым ийгилик коштойт. Ыйкытыккысы көп элдин ыркы кетип, өнүгүүдөн артта калат. Ал эми Кыргызстандын эли мындан ары өзүнүн ақылмандыгын жана сабырдуулугун кайрадан даца-

Кыргызстанда буга чейин шайланып келген парламенттердин ичинен эң күчтүүсү Легендарлуу деп аталган парламент болгондукун билебиз. Чынында бул парламент күчтүү парламент катары кыргыз тарыхында калары да шексиз. Себеби, ал убагында кыргыз эли үчүн тарыхый маселелерди чечип берүүгө жетишкен. Ал чечилген маселелердин эң көрүнүктүүсү Кыргыз Республикасынын көз карандысызыгы жөнүндөгү Декларацияны кабыл алып бергендиги болуп эсептелет. 1990 - 1994-жылдары иштеген парламент Кыргызстандын эгемендүү мамлекет катары андан ары иштеп кетүүсү үчүн анын укуктук пайдубалын бекемдеген маанилүү документтерди кабыл алып берген. Ал чечимдер бүгүнкү күнгө дейре кыргыз эли үчүн кызмат өтөп келүүдө. Бул парламенттин эмне үчүн күчтүү парламент болуп калгандыгынын себебин эске сала кетели.

Советтик мезгилде эл депутаттыгына бийлик тарабынан бир эле кишинин талапкерлиги көрсөтүлүп, аны эл бир добуштан шайлап коюшчу эмес беле. Өткөн кылымдын 80-жылдарынын аянында жана 90-жылдарынын башында демократиянын желаргысы менен Кыргызстанда де-

**Маалымат үчүн:**  
Жамсуев Баир Баясханович – россиялык мамлекеттик ишмер, Федерация Кеңешинин Эл аралык иштер боюнча комитетинин төрагасынын орун басары. Агин-Бурят автономиядуу округун акыркы администрация башчысы. 1993-1997-жылдары Мамлекеттик Думанын биринчи жана экинчи чакырылыштарынын депутаты, Улуттардын иши боюнча комитетинин төрагасынын орун басары, 2008-2010-жылды РФ Президентинин Администрация жетекчисинин жардамчысы, 2010-2013-жылды РФ Президентинин Сибирь федералдык округундагы окулчулукунун Забайкалье крайы боюнча башкы федералдык инспектору, РФ Президентинин аталаан крайдалы кабылдамасынын жетекчиси, Федерация Кеңешинин алдындагы Ыбраакы-Чыгышты жана Байкал регионун өнүктүрүү маселелери боюнча Кеңештин төрагасынын орун басары. Саясий илимдеринин кандидаты. Аскердик чини полковник.

залап, туруктуу өнүгүүгө багыт алат деп ишнен.

- **Ушул жазда, балким жайдын башында парламенттик шайлоолор етө турган болсо, байкоочу катары келесизби?**

- Кыргызстан КМШ, ЕАЭБ, ЖККУ жана башка бирикмөлөргө мүчө болгондуктан, шайлоо өнөктүктөрүнө Мамлекеттик думадан, Федерация кеңешинен байкоочуларды ар дайым калтыrbай чакырып турат. Эгер чакыруу жиберилсе, кимдер барат жана катышат, аны биздин парламент өзү аныктайт. Балким келип калаарбыз...

**Атай Алтымышев**

## Парламентаризм олку-солкулугу

# КҮЧТҮҮ ПАРЛАМЕНТ ЧЫГААН ИНСАНДАРДАН ГАНА ТҮЗҮЛӨТ

путтатарды шайлоо элдин тандоосуна коюлуп, депутат болууга бир эмес бир нече талапкердин катышуусу менен атаандаштыктын атмосферасында өтүү керектеги шайлоо системасына тарыхый чоң жаңылыкты алып келген болчу. Мындай жаңылыкты чынында эл кубаттоо менен кабыл алышып, алар өздөрү көрүп билген, өздөрү тандаган илимбилимдүү, элге төбөсү көрүнгөн чыгаан инсандарды талапкерликке көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк түзүлүп, шайлоо атаандаштыктын шартында өтүү менен парламенке 1990-жылды Кыргызстан элинин

бардык социалдык катмарларынан атактуу чабандардан, саанчылардан, жумушчулардан тартып партиялык-чарбалык, илимий жана чыгармачылык интелигенциянын элитасы келген болчу. Ал парламенттин ишмердигине кыргыз эли көз жаздымынан чыгарбай көз салып, кимдин ким экендигин көрүп турушкан. Анткени, анда элдин келчегине байланыштуу орчундуу маселелер чечип турган. Бул парламенттен экс-премьерлер Т.Чынгышев, А.Жумагулов, А.Муралiev, Ф.Куловдор, экспонентлер М.Шеримкулов,



А.Эркебаев, Т.Текебаевдер, коомдук ишмерлер К.Акматов, Б.Ааматов, Ж.Сооданбеков, Ч.Баекова ж.б. чыгаан инсандар саясий жактан такшалышкан жана андан кийин мамлекеттик мекемелерде жетекчилик кызматтарда эмгек жолун улантышкан.

Бирок, Легендарлуу аталган парламент 1994-жылы мөнөтүнүн мурда адилетсиз таркатылган. Андан кийин Жогорку Кеңешке эл өкүлдөрүн шайлоо башка нүкка түшкөндүгүнө күбө болуп келүүдөзү. Шайлоочулардын добуштарын сатып алууда кадимки көрүнүшкө айланып кетти. Бир убакта өлкө башчысынын, “бергенин алып, добушунарды каалаганынча бере бергиле” дегени элдин шайлоого женил кароосуна түрткү болду көрүнөт. Ошондон бери элибиз алгылыктуу парламентке жарыбай келет. Анткени, эл өкүлү болууга акчалууларга жол ачылып, каражаты жок билимдүү инсандар парламенттен сыртта калып жатышты. Жада калса аялдарсыз жалан эреккеттерден турган парламентти да көрбөдүкпү. Ақыркы партиялык тизме менен эл өкүлдөрүн шай-

лоо да өзүн актайды. Партиялык тизме менен шайланган айрым депутаттардын парламенттин трибунасынан чыгып сүйлөп жатканын угуп отуруп, депутаттыкка талапкерди шайлоого чеңин кыргыз тилинен тестирилөөдөн откөрүп алуу керекпи – деген ойго келет экенсиз. Парламентке келген депутаттардын ишмердигин баалап туруу учун мезгил мезгил менен рейтинг чыгарып турду керек ошкайт. Анткени, депутаттар арасында да атаандаштык өкүм сүрүп турса, сапат да болмок.

Жакында Жогорку Кеңештин эксп-спикери Зайндин Курманов парламент жөнүндөгү пикирин төмөндөгү билдири: “Ал жерге (парламентке) олигархтарды, чаласабаттарды жыйнабай, чыгаан инсандарды топтош керек. Парламент ичинде чыгаан инсандар отурганда гана күчтүү. Эч кимге көз каранды эмес, саясий корөнгөсү, тажрыйбасы жетиштүү адамдар, президент менен министргө “жок” деп айта алчу кишилер отурушу зарыл. Британдык Уинстон Черчилл сыйндуу бир адам биздин парламентте отурганда, ал жерди эч ким “чимкирик” деп атай алмак эмес.” Экс-спикердин министрлүк жок. Азыркы учурда КРнын башкы мыйзамынын жаңы долбоору даярдашыла. Конституциянын жаңы редакциясында өлкөнүн парламенттине күчтүү инсандардын келишине шарт түзүүгө көнүл бурулушу зарыл.

**Абдимухтар АБИЛОВ**



**Эксклюзивное интервью**  
с Чрезвычайным  
и Полномочным  
Послом Китайской  
Народной Республики в  
Кыргызской Республике  
госпожой Ду ДЭВЭНЬ

- В начале текущего года Председатель КНР г-н Си Цзиньпин еще раз упомянул о «китайском варианте» в своей специальной речи во время Диалога «Давосская повестка дня» ВЭФ. Этот вариант вселяет надежду на восстановление всей мировой экономики. Что вы понимаете под «китайским вариантом»?

- 25 января 2021 года во время Диалога «Давосская повестка дня» ВЭФ Председатель КНР г-н Си Цзиньпин выступил со специальной речью на тему «Путь факел мультилateralизма осветит путь к будущему человечества». Председатель Си Цзиньпин обращает внимание на стоящие перед человечеством серьезные вызовы, такие как распространение пандемии COVID-19, экономический спад, затруднительное положение глобального управления и др., подчеркивает, что ключом от их разрешения служат поддержание и реализация мультилateralизма, построение сообщества единой судьбы человечества.

Г-н Си Цзиньпин отметил, что человечество сталкивается с серезнейшей после окончания Второй мировой войны экономической рецессией. Важно в координации продвигать противоэпидемическую работу и экономическое развитие с укреплением поддержки макроэкономической политики, чтобы как можно быстрее вывести мировую экономику на путь долгосрочного, здорового и устойчивого развития. У каждой страны своя уникальная история, культура и социальный строй. Многообразие является объективной реальностью. Различные страны мира должны мирно сосуществовать на основе взаимного уважения и стремления к общему развитию при сохранении различий. В условиях пандемии развивающиеся страны мечтают иметь больше ресурсов и возможности для развития. Мировое сообщество должно с дальновидностью оказать необходимую поддержку развивающимся странам, содействовать достижению равных прав, равных возможностей и равных правил. Земной шар – единственный дом для человечества. С глобальными проблемами можно бороться только коллективными действиями, общими усилиями и мировым сотрудничеством.

Председатель Си Цзиньпин подчеркнул важность успешного решения четырех важных задач:

Во-первых, необходимо придерживаться принципа открытости и инклюзивности, выступать против замкнутости и

# ПОДДЕРЖИВАТЬ ДУХ ВСЕСТОРОННЕГО СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПАРТНЕРСТВА МЕЖДУ КИТАЕМ И КЫРГЫЗСТАНОМ

*Продолжать продвижение качественного совместного строительства «Одного пояса и одного пути»*



эксклюзивности. Надо поддерживать концепцию создания сообщества единой судьбы человечества, формировать мироуровень экономику открытого типа.

Во-вторых, необходимо поставить во главу угла международные нормы, выступая против гегемонизма и подхода исключительности. Важно строго соблюдать принцип верховенства международного права, неукоснительно защищая мировую систему под эгидой ООН и миропорядок на основе международного права.

В-третьих, следует придерживаться принципа консультации и сотрудничества, выступать против конфликтов и конфронтаций. Надо регулировать разногласия путем диалога и консультаций без вмешательства во внутренние дела. Следует отказаться от мышления холодной войны, «игры с нулевой суммой» и других стереотипов, придерживаться принципов взаимного уважения и взаимопонимания, укреплять политическое взаимодоверие путем стратегического диалога.

Согласно статистике ВВП Китая по итогам 2020 года впервые превысил 100 трлн юаней, рост которого составил 2,3%, что позволяет Китаю продолжать занимать второе место в мире. Китай стал единственной главной экономикой мира с положительным ростом. В Китае уже 6 лет подряд годовой объем производства зерна превышает 6,5 млрд кг. Доходы населения и экономический

рост повышаются в основном в одном темпе. 5,51 млн бедных сельских жителей избавились от бедности, а с 52 уездов были сняты ярлыки «бедных уездов». Было создано более 11 млн рабочих мест. Значительный прогресс был достигнут в научно-технических инновациях, в частности крупные прорывы были сделаны в научных исследованиях, таких как «Тяньвэнь-1» (марсианский зонд), «Чанъэ-5» (луный зонд), «Фэньюдучж» (пилотируемый глубоководный подводный аппарат). Согласно оценке Всемирной организации интеллектуальной собственности (ВОИС), КНР заняла 14-е место в Глобальном индексе инноваций (GII). Пандемия COVID-19 ускорила цифровую трансформацию экономики Китая, в ходе которой онлайн-обучение, электронное здравоохранение, электронная коммерция и дистанционная работа и другие новые форматы и модели экономики получили бурное развитие. Политика открытости Китая еще более углубилась и расширилась. Общий объем товарооборота Китая за весь год превысил 32 трлн китайских юаней, что на 1,9% больше, чем за аналогичный период преды-

дущего года, что стало новым рекордом.

Можно сказать, что экономика Китая в 2020 году не только вдохновляет китайский народ, но и изумляет весь мир, продемонстрировав устойчивость и жизнеспособность развития Китая.

**В 2020 году внезапная вспышка эпидемии коронавирусной инфекции нанесла миру небывалый удар и вызов. В этом контексте каких успехов добилась китайская дипломатия? Какие возможности эта внешняя политика предлагает странам мира для укрепления сотрудничества?**

- В 2020 году эпидемия коронавирусной инфекции вспыхнула на фоне кардинального преобразования мирового порядка. При таких трудных условиях под твердым руководством ЦК КПК, ядром которого является товарищ Си Цзиньпин, китайская дипломатия отличается взаимодействием внутренней и внешней кругооборотом с акцентом на внутренней циркуляции. Китай будет большими усилиями повышать рост внутреннего спроса, и тем самым увеличивать шансы и возможности для мира. Подписано соглашение о Всестороннем региональном экономическом партнерстве (RCEP), завершены переговоры по инвестиционному соглашению между Китаем и ЕС. Инициатива «Один пояс и один путь» показывает свою востребованность и жизнеспособность. Экспресс Китай – Европа превысил 10 тыс. поездов, стал «Караваном железных верблюдов» для борьбы разных стран с эпидемией.

Строительство здорового, зеленого и цифрового «Одного пояса и одного пути» демонстрирует большие перспективы. Китай успешно провел 3-ю Китайскую международную импортную выставку, в которой приняли участие более 3600 предприятий из более чем 150 стран и регионов с общим оборотом 72,62 млрд долларов США. Китайский рынок становится мировым рынком, общим рынком и рынком для всех.

Третье, партнерские отношения с разными странами углубились, и «круг друзей» Китая на международной арене продолжает расширяться. В духе солидарности и сопереживания формируется сообщество единой судьбы с соседними странами. Успешно запущен механизм встреч министров иностранных дел «Китай - Центральная Азия». Китай доставляет необходимые противовспидемические средства и гуманитарные грузы развивающимся странам, выступает за обеспечение этим странам доступности вакцин против коронавируса. Китай является одним из активных участников инициативы Группы двадцати

раздали более 1,2 млн «медицинских пакетов» китайским студентам за рубежом, разослали материалы по профилактике эпидемии китайским гражданам, живущим в более чем 100 странах, организовали более 350 чартерных рейсов, чтобы забрать обратно в Китай тех, кто оказался в затруднительном положении. Горячая линия консульской службы «12308» работает круглосуточно, обеспечивая защиту и помощь китайским гражданам.

**Председатель Си Цзиньпин заявил, что человечество обязательно победит эпидемию, спасись от катастрофы и возродиться заново. Каковы ваши ожидания на 2021 год? Что ждет кыргызско-китайское сотрудничество в новом году?**

- Надеюсь, что 2021 год будет годом глобальной сплоченности и взаимной поддержки. Распространение эпидемии COVID-19 еще далеко от стадии завершения, и международному сотрудничеству в борьбе с пандемией еще предстоит пройти длинный путь. Контроль над эпидемией, содействие в восстановлении экономики и избавление от диллеммы управления все еще остаются первоочередной задачей, стоящей перед всеми странами. Перед лицом эпидемии народы разных стран должны добиться единства мнений о сплоченности и сотрудничестве. Если все страны будут придерживаться принципов открытости, инклюзивности, консультаций и сотрудничества, твердо отстоять принцип мультилateralизма и в координации выполнить задачи по предотвращению эпидемии и восстановлению экономики, то мировая экономика несомненно выйдет из тени кризиса и человечество будет встречать окончательную победу в борьбе с COVID-19.

В 2021 году Китай будет торжественно отмечать 100-летие со дня основания Коммунистической партии Китая, будет осуществлять цель всестороннего построения средизажиточного общества и начнет новый путь всестороннего строительства современного социалистического государства. Как единственная главная экономика мира, добившаяся положительного экономического роста с момента вспышки эпидемии, Китай будет с одной стороны продолжать строгие меры по профилактике и контролю над эпидемией на постоянной основе, с другой стороны ускорять построение новой структуры развития двойной циркуляции, проводить политику открытости на более глубоком и более высоком уровне. Китай будет продолжать активное участие в международном сотрудничестве в борьбе с эпидемиями и реализацию важных инициатив, предложенных Председателем Си Цзиньпином во время 73-й сессии Всемирной ассамблеи здравоохранения по построению сообщества здравоохранения человечества. В новом году Китай будет совместно с другими странами мира прилагать неустанные усилия, чтобы построить чистый и прекрасный мир, где воцарится прочный мир, всеобщая безопасность, совместное процветание, открытость и толерантность.

За прошедший год китайско-киргызские отношения всестороннего стратегического партнёрства выдержали испытание эпидемии и других неблагоприятных факторов, что привело к дальнейшему укреплению политического взаимодоверия и взаимной поддержки. Две страны продолжают сотрудничество в рамках совместного строительства «Одного пояса и одного пути». Обе стороны оказывают друг другу помочь и поддержку в борьбе с эпидемией. Народы двух стран больше убеждены в том, что близкий сосед лучше дальних родственников. В новом году китайская сторона продолжит придерживаться духа всестороннего стратегического партнёрства между нашими двумя странами и будет твердо поддерживать избранный кыргызским народом путь развития в соответствии с национальными реалиями. Китай будет и дальше вместе с кыргызской стороной способствовать высококачественному строительству «Одного пояса и одного пути». Обе стороны оказывают друг другу помощь и поддержку в борьбе с эпидемией. Народы двух стран больше убеждены в том, что близкий сосед лучше дальних родственников. В новом году китайская сторона продолжит придерживаться духа всестороннего стратегического партнёрства между нашими двумя странами и будет твердо поддерживать избранный кыргызским народом путь развития в соответствии с национальными реалиями. Китай будет и дальше

Ши Фэн

■ Сактыкта кордук жок...



## СҮТТУ АБАЙЛАП ИЧИНИЗ!

**Сүт азыгын кыргызстандыктар ченемсиз эле колдонобуз. Бээнин, эчкинин, уйдун сүттүбү айырмасы жок. Андан быштак, айран, сырдын түрүн, каймак, балмұздак жана башка тамак-аштарды жасайбыз. Сүттү эртең менен балдарга бергенде, жазда бээнин сүттүн ичкендө аны организмге пайдалуу деп ичебиз. Бирок, биздин күнүмдүк турмушта колдонулуп жаткан сүт азыгы бардык учурда эле пайдалуу боло бербесин айта кетели.**

### СҮТ БАРДЫК УЧУРДА ЭЛЕ ПАЙДАЛУУ ЭМЕС

Анын курамын таза текшерип ичпесе, зияны тийип калышы ыктымал. Мындай оюн жакында Ветеринария жана фитосанитардык инспекциясынын ветеринардык көзөмөл башкармалыгынын башчысы Мира Исекембаева айтып чыкты. Ал буга чейин жылына бир жолу сүттүн сапатын текшерүү боюнча мониторинг жасалып турса, эми текшерүүнү милдеттүү турда көбөйтүү керек деген пикирде. Анткени, акыркы кездерде сүттүн курамынан антибиотиктер табыла баштаган. Айрым маалымат каражаттары буга чейин 2020-жылдан аяк ченинде курамында антибиотиктер табылган сүттөр көбөйүп жаткандыгын кабарлап чыгышкан. Муну Исекембаева карантиндик шарттар менен түшүндүргөн. Караптадын убагында сүттү өндүрүүчүлөр, фермерлер алардын курамына деле көңүл бурбай коюшкан. Андыктан, жөнөкөй жараптардын арасынан да сүттү өз алдынча изилдөөгө алгандар пайда болгон. Алардын бири Нурбек Жыргалбаев карантин убагында 90 суттасуучу пункттан чийки сүттү сатып алып, аны изилдеп көргөн. Жыргалбаев аларга 360 изилдөө жүргүзгөн-дөн кийин жыйынтыгында 17 жерден алынган сүттүн курамынан антибиотик аныкташынан. Бирок, Мира Исекембаева анализ жүргүзгөн Нурбек Жыргалбаев аны далилдеген до-кументтерин корсөтө албагандыгын баса белгиледи. "Ошентсе да жарандык активист туура маселе көтөрүп чыккан", - дейт адис.

### ЧИЙКИ СҮТ ӨНДҮРҮҮ КӨБӨЙГӨН

2020-жылдын он айында Кыргызстанда сүт өндүрүү көбөйгөн. Эсептөөлөр боюнча он ай ичинде 1 млн 444,5 миң тонна сүт өндүрүлгөн. Бул 2019-жылдың көрсөткүчө караганда 33 миң тоннага көп. Сүт Нарын, Жалал-Абад жана Ысык-Көл облустарында көп өндүрүлгөн.

### ЭРЕЖЕЛЕР

Негизи, чийки сүт милдеттүү түрдө текшерүүгө алынышы керек. Биз ЕАӘБгө мүчө мамлекет катары болу эрежелерди талапка ылайык аткарышыбыз шарт. Андыктан, Кыргызстанда Каракол, Ноокен, Балыкчи, Талас, Нарында эл аралык стандартка жооп берген лабораториялар ачылган. Бирок, алар азыр аккредитациядан отө элек. Ага чейин сүттү өндүрүү, алып-саттуу эски эрежелер боюнча көзөмөлтө алыныш келет. Эски эрежелер боюнча ветеринарлар маддарды дарылагандан кийин антибиотиктер денеден чыкып кетмейин 14 күнден ашык сүттүн



такыр колдонбоону талап кылышат. Малдын эмделгени тууралуу спрека жазып берет. Бул маалымдаманы фермерлер сүт алуучуларга тапшырып жатканда көрсөтүшү керек болот. Анткени, сүт кабыл алуучулар малдын качан эмделгенин билиши зарыл. Сүттү негизинен сүт алуучу пункттар текшерүүгө алат. Алар экспресс тесттин жыйынтыгы менен текшерип, абана кайра иштетип, сатыкка чыгарышат. Бирок, бизде сүттөрдүн сапаты текшерилбей, үйдө саалып алынган сүт катары базарларда, дүкөндөрдө көзөмөл жок эле сатылган учурлар бар. Алардан эч ким уйдун эмделгени тууралуу спреканы талап кылбай ала беришет.

### БЭЭ СҮТУ ДА ТЕКШЕРҮҮГӨ АЛЫНЫШЫ КЕРЕК

Бээнин да сүтү текшерүүгө алынышы зарыл. Адистердин айтымында, ветеринарлар жылда жайлоолорго барып, бээнин сүттүн бруцеллэзгө изилдеп келишет. Бирок, антибиотиктерге текшерүү иштери жүргүзүлбөйт. Ветеринардык көзөмөл жүргүзгөн ведомстволор дал ушул маселени азыр көомчулукта түшүнүрүшү керек. Себеби, биздин өлкөдө бээнин сүттүн чийки ичип, дарылангандардын саны арбып барат. Ветеринарлар эчкинин сүттүнде да антибиотиктер боло тургандыгын билдириши.

### СҮТТЕ АНТИБИОТИКТИН КАЙСЫ ТҮРҮ КЕЗДЕШЕТ?

Сүттүн курамында левомицетин, пенициллин жана стрептомицин сияктуу антибиотиктердин түрү болушу ыктымал. Уйлар, эчкилер, жылкылар дал ушул антибиотиктер менен эмделет. Ветеринарлардын айтымында, уйлар баарынан көп ыландайт. Аларда мастит даралык кайра-кайра кайталанып турат. Азыр өлкө боюнча жарым миллиондан ашык уй бар. Алардын баары тиешелүү көзөмөл алдында. Бирок, сүтү толук текшерүүгө алынбайт.

Жазгул КЕНЖЕТАЕВА

■ Баалуу өсүмдүк

## МИСТЕДЕН ЖАКШЫ КИРЕШЕ ТАПСА БОЛОТ

**Мисте - иммундук системаны күчтөндүргөн, калорига, витаминдерге бай өсүмдүк.**

**Мисте өстүргөн негизги мамлекеттерге Иран, Туркия, Греция жана башкалар кирет. Кыргызстанда болсо 29528 гектар мисте токою бар. Кыргызстандын Токой кодексине ылайык, мисте өзгөчө баалуу дарал болуп эсептелинет.**

**ЖЕРГЕБИЗДЕ  
МИСТЕНИН МЕКЕНИ  
ТҮШТҮК АЙМАГЫ**

Адистер өлкөдө мисте токойлорун көбөйтүү максатында жылына орточо эсеп менен 100 гектардан ашуун жерге мисте эгилерин айтышат. Негизинен өлкөбүздүн Ноокен, Аксы, Лейлек, Талас облусунун айрым райондорунда, Бишкек шаарынын Байтик, Чон-Арык айылдарынын айрым жерлеринде мисте жаңгагы өстүрүлөт.



Советбек КЕНЖЕБАЕВ

Мистенин түшүмү мол болушу үчүн тиешелүү адистер иш жүргүзөт. Бул тууралуу Кыргыз улуттук илимдер академиясынын Жалал-Абад илимий борборунун экология жана токой-екосистемалар лабораториясынын башчысы Советбек Кенжебаев билдириди. "Биздин борбор облуста өстүрүлгөн мисте токой чарбалары менен иш жүргүзүп келет. Өсүмдүктүү өстүрүүгө кызыккан тараалтарга маалыматтарды берип, мистенин түшүмдүүлүгүн көбөйтүүнүн үстүнде иштейбиз. Түшүм мол болушу үчүн мисте токойлорун жыш кылбай, суюлтуу зарыл. Туура кыйыштыруу да чоң натыйжа берет. Бул багытта эл аралык уюмдар да кызыгышып, ар кандай окутуу-семинарларын өткөрүшөт. Мисте эркек, ургачы болуп эки түргө бөлүнөт. Эркек дарагына салыштырмалуу ургачысы мол түшүм берет. Токой чарбаларында түшүмдүү мол берген түрү көп отургузулса кайтарымдуулугу артат", - деди С.Кенжебаев.

**СЕЛ  
КОРКУНУЧТАРЫНЫН  
АЛДЫН АЛАТ**

Мисте дарагы тамыры жаңылып өсөт. Дарак жер кочкүү, сел коркунучтарын алдын алууга көмөкчү болот. Бул багытта агрардык активист Рыскул Акимжанова: Мистенин кайракы жерлерге тиксек сел коркунучтарынан алдын алууга жардам берет. Бул багытта бир жылы эл аралык уюмдардын колдоосу менен Ош облусунун Өзгөн, Алай



жаап салса, анда бул түшүмдүн аз болуусуна да себеп болот", - деген пикирин айтты.



Османалы МАТКАЛЫКОВ

Ушул эле токой чарбада 20 жылдан бери мисте өстүргөн Османалы Маткалыков үй-бүлөсү менен ушул өсүмдүктөн киреше табат. Өткөн жылы 1 тоннадан ашык мисте жыйнаган. "Мисте өстүрүү иши оңай эмес. Ошентсе да, бул тармак менен үй-бүлөсүн баккандар көп. Түшүмдүү жыйнаган соң 1 кг мистени дүң баада 300-500 сомдон сатабыз", - дейт О.Маткалыков.

Ошондой эле Таластын Манас районундагы Арал, Карабарча айылдарында 100 гектарда жакын мисте токойло-ру бар. Бул райондун климаты салыштырмалуу салкын болгондуктан, мистенин түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн жылы мистенин үшүк алып кетип, түшүм болбой калды. 2020-жылдын түшүмдүүлүгү азыраак, даны майдараак келет. Бул тууралуу Бакай-Ата токой чарбасынын башчысы токойчусу Мирбек Бекмурзаев билдириди. "Биздин райондогу мисте дарактарынын абалы жакшы. Даракты көбөйтүү аракеттери көрүлүп келет. Өткөн

**ОСУМДҮКТӨРДҮН КАРАНТИНИ ЧӨЙРӨСҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН  
ӨКМӨТҮНҮН АЙРЫМ ЧЕЧИМДЕРИНЕ ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН

**ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр жайы жана мелиорация министрлигинин ишин натыйжалуу үшүштүрүү максатында, "Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү **ТОКТОМ КЫЛАТ**:

1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-ноябрьндагы №576 "Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр жайы жана мелиорация министрлигинин Өсүмдүктөрдүн карантини департаменти жөнүндө" токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсін:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр жайы жана мелиорация министрлигинин Өсүмдүктөрдүн карантини департаменти жөнүндө жобода:

- 9-пунктуңда:  
- тогузунчук абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалысын:

"- Министрлик менен макулдашуу боюнча Кыргыз Республикасы катышкан, мыйзамда белгиленген тартилген күчүнө киргендеги аралык келишишмидеги жана өсүмдүктөрдүн карантини чейрөсүндөгү Евразия экономикалык бирлигинин укугун түзүүчү актыларга ылайык карантинге алынган продукциялардын айрым түрлөрүнө жана түрлөрүнүн тобуна убактылуу карантиндик фитосанитардык чараларды киргизет";

төмөнкүдөй мазмундагы онунчук абзац менен толукталысын:

- Кыргыз Республикасынын аймагында пайдалаңула жол берилген Өсүмдүктөрдүн сортторунун жана гибриддеринин мамлекеттик реестринин негизинде Кыргыз Республикасынын аймагына ташылып келүүчү үрөндүк жана көчөт материалдарын өндүрүүчү жерлерге карантиндик фитосанитардык изилдөөлөрдү жүргүзет";

- 10-пункту төмөнкүдөй мазмундагы он экинчи жана он үчүнчүк абзацтар менен толукталысын:

"- кызметтүүк милдеттерин аткарууда формалык кийим кийип жүрүүчү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартилген үлгүдөгү формалык кийим кийип жүрүүгө;

- өсүмдүктөрдүн карантини чейрөсүндө маалымат системасын ишке киргизүүгө жана анын иштешиң камсыздоого";

- 12-пунктуңдағы "директордун орун басарынын кызмат оруды" деген сөздөр "директордун орун

басарларынын кызмат оруды" деген сөздөр менен алмаштырылсын;

- 13-пунктуңдағы "директордун орун басарына" деген сөздөр "директордун орун басарларынын бирине" деген сөздөр менен алмаштырылсын;

- төмөнкүдөй мазмундагы 14<sup>1</sup>-пункт менен толукталысын:

"14<sup>1</sup>. Мамлекеттик карантиндик фитосанитардык контролль жүргүзүүчү кызмат адамдары Департаменттин директору тарабынан белгиленген тартилген берилүүчү номерлүү мөөрлөрө ээ болгон кызмат адамдары болуп эсептөлөт";

- 16-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалысын:

"16. Департаменттин кызмат адамдары аларга жүктөлгөн милдеттерди аткарбаган же талаптагыдай аткарбаган учурда, укукка каршы аракеттерди (аракетсиздиктерди) жасагандыгы учун тартилген жана жазык жоопкерчилигин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Бузуулар жөнүндө кодексине ылайык жоопкерчилик тартат";

- Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр жайы жана мелиорация министрлигинин Өсүмдүктөрдүн карантини департаментинин башкаруу схемасын ушул токтомдун тиркемесине ылайык редакцияда баяндалысын.

2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2015-жылдын 3-декабрындагы №829 "Атайын жана ведомстволук форма кийимин кийүүнү тартилген келтириүү жөнүндө" токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсін:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кызметкерлердеги атайын жана ведомстволук форма кийимин кийүүгө укуктуу болгон мамлекеттик органдардын тизмегинде:

- "Ведомстволук форма кийими" бөлүмү төмөнкүдөй позиция менен толукталысын:

"Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр жайы жана мелиорация министрлигинин Өсүмдүктөрдүн карантини департаменти".

3. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартилген он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу,  
биринчи вице-премьер-министр А.НОВИКОВ

Бишкек шаары, 2021-жылдын 20-январы, №18

**КИРЕШЕ САЛЫГЫ, МАМЛЕКЕТТИК СОЦИАЛДЫК КАМСЫЗДАНДЫРУУ  
КАРАЖАТТАРЫ ЖАНА ЭМГЕК МАМИЛЕЛЕРИ БОЮНЧА ОТЧЕТТУН ФОРМАСЫН  
ЖАНА АНЫ ТОЛТУРУУ ЖАНА БЕРҮҮ ТАРТИБИН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН

**ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 85 жана 86-беренелерине, «Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 24-беренесине, «Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү **ТОКТОМ КЫЛАТ**:

1. Төмөнкүлөр бекитилсін:

1) киреше салыгы, мамлекеттик социалдык камсыздандыруу каражаттары жана эмгек мамилелери буюнча отчеттүн формасы (FORM STI - 161), 1-тиркемеге ылайык;

2) Киреше салыгы, мамлекеттик социалдык камсыздандыруу каражаттары жана эмгек мамилелери буюнча отчеттүн (FORM STI - 161) толтуруу жана берүү тартиби, 2-тиркемеге ылайык.

2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 16-мартындагы №109 «Отчеттордун, патенттердин, эсептөөлөрдүн, кабарлоонун, салыктарды жана салыктык эмес кирешелерди башкаруу боюнча маалыматтардын формаларын бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсін:

1) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Салык агенти карман калган киреше салыгынын жана төлөнгөн кирешелердин суммалары жөнүндө маалыматтын (FORM STI-017) формасын толтуруун жана берүүнүн тартибинде:

- 1-пунктуңдағы «Салык агенти» деген сөздөр «Салык агенти-чакан жана орто ишкердик субъекти, коммерциялык эмес уюм» деген сөздөр менен алмаштырылсын;

2) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык түзүлгөн келишишмидер боюнча иштеген жеке жактардан салык агенти карман калган киреше салыгынын жана төлөнгөн кирешелердин суммалары жөнүндө маалыматтын (FORM STI-058) формасын толтуруун жана берүүнүн тартибинде:

- 1-пунктуңдағы «салык агенти» деген сөздөр «салык агенти-чакан жана орто ишкердик субъекти, коммерциялык эмес уюм» деген сөздөр менен алмаштырылсын.

3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2015-жылдын 9-октябрьндагы №699 «Отчеттуулук формаларын жана аларды толтуруу жана берүү тартилген бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсін:

1) 1-пунктуңда:

- сегизинчи абзацы күчүн жоготту деп таанылсын;

- тогузунчук абзацтардындағы «, FORM STI-134» деген сөздөр алып салынсын;

2) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Салык агенти тарабынан кармалуучу киреше салыгы боюнча отчетторду (FORM STI-132, FORM STI-133, FORM STI-134) толтуруу жана тапшыруу тартибинде:

- атальшындарды жана 1-пунктуңдағы «, FORM STI-134» деген сөздөр алып салынсын;

- 2-бөлүмүнүн атальшындарды «жана салык агентинин (чакан жана орто ишкердик субъекттен, коммерциялык эмес уюмдан тышкы) (FORM STI-134)» деген сөздөр алып салынсын;

- 23-пункту күчүн жоготту деп таанылсын;

- 24-пунктуңун бириңчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалысын:

«24. FORM STI-132 отчеттунда:».

4. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 17-июлундагы №385 «Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдерүн эсептөөнүн жана төлөөнүн тартиби жөнүндө нускаманы бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсін:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдерүн эсептөөнүн жана төлөөнүн тартиби жөнүндө нускамада:

- 20-пункту төмөнкүдөй мазмундагы экинчи абзац менен толукталысын:

«Чакан жана орто ишкердик субъекттери, коммерциялык эмес уюм болуп саналбаган камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөөчүлөрдөн жеке жактардан салык агенти карман калган киреше салыгынын жана төлөнгөн кирешелердин суммалары жөнүндө маалыматтын (FORM STI-058) формасын толтуруун жана берүүнүн тартибинде.»

5. Ушул токтом расмий түрдө жарыяланууга тийиш жана 2021-жылдын 1-апрелинен тартилген күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу,  
бириңчи вице-премьер-министрдин  
милдетин аткаруучу А.НОВИКОВ

Бишкек шаары, 2021-жылдын 27-январы, №24

**ПАЙДАЛУУ КЕНДЕРДИ МАЙДАЛООДО,  
ИРГӨӨДӨ ЖАНА БАЙЫТУУДА КОЛДОНУЛУУЧУ  
КООПСУЗДУК ЭРЕЖЕЛЕРИН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН

**ТОКТОМУ**

Пайдалуу кендерди иштүү жана байытуу боюнча иш жүргүзгөн жарандардын өмүрүн жана ден соолугун, жеке жана юридикалык жактардын мулкүн корго мақсатында, «Кооптуу өндүрүштүк обьектердин өнөр жайлых коопсуздугу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, «Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү **ТОКТОМ КЫЛАТ**:

1. Пайдалуу кендерди майдалоодо, иргөөдө жана байытууда колдонулуучу коопсуздук эрежелерин тиркемеге ылайык бекитилсін.

2. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартилген күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу,  
бириңчи вице-премьер-министр

А.НОВИКОВ

Бишкек шаары, 2021-жылдын 20-январы, №18

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН**

**2014-ЖЫЛДЫН 15-СЕНТЯБРЫНДАГЫ №530**

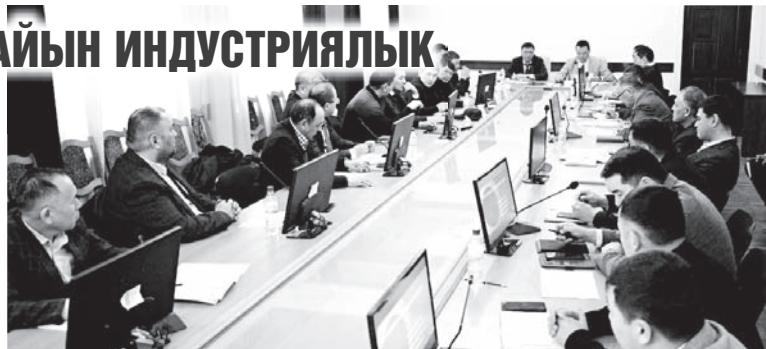
**“КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН  
АЙРЫМ ЧЕҢЕМ ЖАРАТУУ ҮЙГАРЫМ УКУТАРЫН  
МАМЛЕКЕТТИК ОРГАНДАРГА ЖАНА ЖЕРГИЛИКТҮҮ  
ӨЗ АЛДЫЧА БАШКАРУУНУН АТКАРУУЧУ  
ОРГАНДАРЫНА ӨТКӨРҮП БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨ”  
ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИ**

## ИШКЕРЛЕР УЧУН АТАЙЫН ИНДУСТРИЯЛЫК АЙМАК ТҮЗҮЛӨТ

Ош шаарынын мэриясында алыс жана жакынкы чет мамлекеттерден инвесторлорду тартып, ишкерлерге индустриялык аймактарды куруп берүү багытынчы мүмкүнчүлүктөрдү жана ыңгайлу шарттарды карап чыгуу боюнча атайдын жумушчу топтун биринчи отуруму болду.

Жумушчу топтун төрагалыгына Ош шаарынын биринчи вице-мэри Жылдызбек Турганбаев бекитилди. Ал эми жумушчу топтун курамына Шаардык кенештин депутаттары, Кыргыстан ишкерлер уюмунан, регионалдык ишкерлер кенешине, жеке ишкерлерден, экономист-эксперттерден жана тиешелүү мекемелерден өкүлдөр кирди.

Биринчи вице-мэр Ж.Турганбаев ишкерлерге шарт түзүп,



долбоорлорду колдоого аларын ошону менен биргэ ири долбоорлорго инвесторлорду тартуу боюнча жергиликтүү бийлик болгон күч аракетин жумаш жаткандыгын билдирид. Жумушчу топтун биринчи отурумунда бир канча маселелер, сунуштар каралды, тез арада жер аянттарын тактоо, коммуналдык тармактарды киргизүү жана салык

тиөмөндөрү боюнча тиешелүү иш кагаздарын тактап, анализ жүргүзүү боюнча тапшырмалар берилди.

Жалпы координациялоо жана анализ жүргүзүү сунушу берилип, уюштуруу иш-чаралары Ош шаарынын мэриясыннын тышкы байланыштар жана аналитика башкармалыгына тапшырлды.

Ризван ИСМАИЛОВА

### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН 2014-ЖЫЛДЫН 17-ЯНВАРЫНДАГЫ «КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АТАЙЫН ЖАНА ҮЙГАРЫМ УКУКТУУ ЭЛЧИСИ ЖАНА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АТАЙЫН ЖАНА ҮЙГАРЫМ УКУКТУУ КИЧИ ЭЛЧИСИ ЖОГОРКУ ДИПЛОМАТИЯЛЫК РАНГДАРЫ ЖӨНҮНДӨ» ЖАРЛЫГЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛАУУ

#### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН ЖАРЛЫГЫ

Кыргыз Республикасынын дипломатиялык кызметчилердин онын органдарынын ишин мындан ары өркүндөтүүн жана натыйжалуулугун көтерүүнү камсыз кылуу максында токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2014-жылдын 17-январындағы №10 «Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Элчиси дипломатиялык рангын Үйгарууга жана Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Кичи Элчиси жогорку дипломатиялык рангдарын жөнүндө» Жарлыгына төмөнкүдей өзгөртүүлөр киргизилсін:

жогоруда аталган Жарлык менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Элчиси жана Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Кичи Элчиси жогорку дипломатиялык рангдарын Үйгарууга тартиби жөнүндө жободо:

- 9-пункт төмөнкүдей редакцияда берилсін:

«Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Элчиси дипломатиялык рангын Үйгарууга тиешелүү кызмет адамдары ээлеген кызмет ордун эске алуу менен Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Кичи Элчиси рангы болгондо көрсөтүлөт, буга ушул пункттүн экинчи абзацында каралган учурлар кирбейт.

\*\* Кыргыз Республикасынын Башкы консулу (Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Кичи Элчиси рангы жана жогорку категориядагы мамлекеттик сыйлыгы болгондо) дипломатиялык рангдардын тизмесинде:

- Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Элчиси рангына тийиштүү кызмет орундарынын тизмеси төмөнкүй мазмундагы жетинчи абаң менен толукталысын:

\*\* Кыргыз Республикасынын Башкы консулу (Кыргыз Республикасынын Атайдын жана Үйгарым укуктуу Кичи Элчиси рангы жана жогорку категориядагы мамлекеттик сыйлыгы болгондо).

2. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн баштап күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын  
Президенти С.ЖЭЭНБЕКОВ  
Бишкек ш., 2020-жылдын 10-октябрь, ПЖ №194

### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН АЙРЫМ ЧЕЧИМДЕРИНЕ ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖАНА КҮЧҮН ЖОГОТТУ ДЕП ТААНУУ ЖӨНҮНДӨ

#### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын 2020-жылдын 13-майындағы №54 "Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу салымдарын жыйноону башкаруу маселелери боюнча айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө" Мыйзамынын 7-беренесин ишке ашыруу максында, "Кыргыз Республикасынын Өкметү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкметү токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн 2011-жылдын 16-мартындағы №109 "Отчеттордун, патенттердин, эсептөөлөрдүн, кабарлоонун, салыктарды жана салыктыхамаселелерди башкаруу боюнча маалыматтардын формаларын бекитүү жөнүндө" токтомуна төмөнкүдей өзгөртүүлөр киргизилсін:

1) 1-пунктунун бешинчи абзацы төмөнкүдей редакцияда баяндалысын:

" - Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарынын, Кыргыз Республикасынын салыктыхамаселелер жөнүндө жана мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жөнүндө мыйзамдарынын сакталышына көчмө текшерүү жүргүзүү укугуна жазма буйрук (FORM AUDIT STI-002);

2) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарынын жана салыктыхамаселелер жөнүндө мыйзамдарынын сакталышына көчмө текшерүү жүргүзүү укугуна жазма буйруктун (FORM AUDIT STI-002) формасы ушул токтомун тиркемесине ылайык редакцияда баяндалысын.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп таанылсын:

1) Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн 2014-жылдын 17-мартындағы №129 "Ишкердик субъекттер болуп саналбаган камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөө-чүлөрдө текшерүүлөрдү жүргүзүү тартиби жөнүндө жобону бекитүү тууралуу" токтому;

2) Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн 2016-жылдын 10-майындағы №237 "Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө" токтому.

3. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартибын он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу, биринчи вице-премьер-министрдин милдетин аткаруучу А.НОВИКОВ  
Бишкек шаары, 2021-жылдын 27-январь, №30

### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН 2012-ЖЫЛДЫН 20-ФЕВРАЛЫНДАГЫ №119 «КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРИЛГИ ЖӨНҮНДӨ» ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛАУУ

#### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ТОКТОМУ

Билим берүү системасында ықчам электрондук маалымат алмашууну камсыздоо максында, «Кыргыз Республикасынын Өкметү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкметү токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн 2012-жылдын 20-февралындағы №119 «Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги жөнүндө» токтомуна төмөнкүдей өзгөртүүлөр киргизилсін:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги жөнүндө жободо:

- 7-пункту төмөнкүдей мазмундагы жыйырманчы абаң менен толукталысын:

« - Кыргыз Республикасынын жеке маалыматтар

чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык жана мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жана менчигинин түрүнө карабастан уюмдар менен макулдашуу боюнча менчигинин түрүнө карабастан билим берүү уюмдары жөнүндө маалыматты, окугандарга жана кызметкерлерге карата жееке мүнөздөгү маалыматты сурал алууга, чогултууга, иштетүүгө, сактоого, пайдаланууга, өткөрүп берүүгө жана корогою.».

2. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартибын он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу, биринчи вице-премьер-министрдин милдетин аткаруучу А.НОВИКОВ  
Бишкек шаары, 2021-жылдын 27-январь, №33

### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН 2018-ЖЫЛДЫН 16-ИЮЛҮНДАГЫ №326 «КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНӨ КАРАШТУУ ЖАЗАЛАРДЫ АТКАРУУ МАМЛЕКЕТТИК КЫЗМАТЫНЫН АЛДЫНДАГЫ «МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТЫРЫЛГАН КӨЧМӨ КОЛОННА» МАМЛЕКЕТТИК ИШКАНАСЫНЫН УСТАВЫН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ» ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛАУУ

#### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын жазык-аткаруу системасында мамлекеттик ишканаларынын ишин өркүндөтүү максатында, «Кыргыз Республикасынын Өкметү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкметү токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн 2018-жылдын 16-илюндағы №326 «Кыргыз Республикасынын Өкметү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкметү токтом кылат:

- жогоруда аталган токтомун тиркемесине ылайык редакцияда баяндалысын:

2. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартиби жөнүндөн кийин күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу, биринчи вице-премьер-министрдин милдетин аткаруучу А.НОВИКОВ  
Бишкек шаары, 2021-жылдын 25-январь, №23

### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН 2011-ЖЫЛДЫН 26-МАЙЫНДАГЫ №246 "КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН САЛАМАТТЫК САКТОО КЫЗМАТКЕРЛЕРИНИН ЭМГЕК АҚЫСЫН ТӨЛӨӨ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОНУ БЕКИТҮҮ ТУУРАЛАУУ" ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛАУУ

#### КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ТОКТОМУ

Саламаттык сактоо боюнча координаторлордун ишинин натыйжалуулугун жогорулаттуу максатында, «Кыргыз Республикасынын Өкметү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкметү токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн 2011-жылдын 26-майындағы №246 «Кыргыз Республикасынын саламаттык сактоо кызматкерлеринин эмгек ақысын төлөө жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомун төмөнкүдей өзгөртүү киргизилсін:

- жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын саламаттык сактоо кызматкерлеринин эмгек ақысын төлөө жөнүндө жободо:

- 17-пунктундагы "10" деген цифралар "100" деген цифралар менен алмаштырылып.

2. Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги жана Кыргыз Республикасынын Өкметүнүн Аппаратынын социалдык өнүктүрүү бөлүмүнө жүктөлсүн.

4. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартибын он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу, биринчи вице-премьер-министрдин милдетин аткаруучу А.НОВИКОВ  
Бишкек шаары, 2021-жылдын 27-январь, №27

### «КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ КУРУЛУШ ОБЪЕ

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРИНИН КЭЭ БИР ДЕПУТАТТАРЫНЫН ҮЙГАРЫМ УКУКТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ТОКТОТУУ ЖАНА БОШ КАЛГАН ДЕПУТАТТАРЫК МАНДАТТАРДЫ ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРДИН ДЕПУТАТТАРЫГЫНА ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ ӨТКӨРҮП БЕРҮҮ ЖӨНҮндөГУ НАРЫН ШААРДЫК, НООКАТ, ЖАЛАЛ-АБАД, СОКУЛУК, ТОН, ЫСЫК-КӨЛ ЖАНА КАРАКОЛ АЙМАКТЫК ШАЙЛОО КОМИССИЯЛАРЫНЫН ЧЕЧИМДЕРИН БЕКИТҮҮ ТУУРАЛУУ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН ТОКТОМУ**

«Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 20-беренесине, «Жергилиттүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесине жана «Жергилиттүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесине ылайык Нарын шаардык, Ноокат, Жалал-Абад, Сокулук, Тон, ысык-Көл жана Каракол аймактык шайлоо комиссиялары жергилиттүү кеңештердин кээ бир депутаттарынын ыйгарым укуктарынын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жана баш калган депутаттарык мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге жана саясий партиялардын катталган тизмесиндеги шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдерди кабыл алышкан.

«Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6, 7, 14, 18-беренелерине, «Жергилиттүү кеңештердин депутаттарынын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 20-беренесине, «Жергилиттүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесине ылайык Нарын шаардык, Ноокат, Жалал-Абад, Сокулук, Тон, ысык-Көл жана Каракол аймактык шайлоо комиссиялары жергилиттүү кеңештердин 1-тиркемеде көрсөтүлгөн депутаттарынын ыйгарым укуктарынын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча чечимдерди бекитилсін.

2. Нарын шаардык, Ноокат, Жалал-Абад, Сокулук, Тон, ысык-Көл жана Каракол аймактык шайлоо комиссияларынын 2-тиркемеде көрсөтүлгөн баш калган депутаттарык мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдерди кабыл алышкан.

3. Жергилиттүү кеңештердин 1-тиркемеде көрсөтүлгөн депутаттарынын ыйгарым укуктарынын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча чечимдерди бекитилсін.

4. Нарын шаардык, Ноокат, Жалал-Абад, Сокулук, Тон, ысык-Көл жана Каракол аймактык шайлоо комиссияларынын 2-тиркемеде көрсөтүлгөн баш калган депутаттарык мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдерди кабыл алышкан.

5. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыяланын.

6. Бул токтомун көчүрмөсү тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларына жана жергилиттүү кеңештерге жөнүтүлсүн.

7. Бул токтомун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

депутаттарынын күбөлүктөрү ушул токтом жарыяланган күндөн тартып анык эмес деп таанылсын.

4. Нарын шаардык, Ноокат, Жалал-Абад, Сокулук, Тон, ысык-Көл жана Каракол аймактык шайлоо комиссиялары 2-тиркемеде көрсөтүлгөн жергилиттүү кеңештердин шайланган депутаттарын каттасын жана аларга белгиленген улгудегү күбөлүктөрдү жана төш белгилерди тапшырын.

5. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыяланын.

6. Бул токтомун көчүрмөсү тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларына жана жергилиттүү кеңештерге жөнүтүлсүн.

7. Бул токтомун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

**ТӨРАГАНЫН ОРУН БАСАРЫ**

**А.БЕКМАТОВ**

**Бишкек ш., 2021-жылдын 3-февралы, №32**

Кыргыз Республикасынын  
Шайлоо жана референдум өткөрүү  
боюнча борбордук комиссиясынын  
2021-жылдын 3-февралындагы  
№32 токтомунун 1-тиркемеси

Кыргыз Республикасынын  
Шайлоо жана референдум өткөрүү  
боюнча борбордук комиссиясынын  
2021-жылдын 3-февралындагы  
№32 токтомунун 2-тиркемеси

**Депутаттык ыйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган жергилиттүү кеңештердин депутаттарынын тизмеси**

№	Жергилиттүү кеңештердин аталаыштары	Депутаттык ыйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган жергилиттүү кеңештердин депутаттарынын Ф.А.А.	Үйгарым укугунун токтотулушунун себеби	Депутаттык ыйгарым укуктарынын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча АШКын чечиминин № жана датасы
<b>Нарын облусу</b>				
<b>Нарын шаары</b>				
1	Нарын шаардык	Сакыбаев Майрамбек Сыдыкович (№ 2) («Өнүгүү-Прогресс» деп фракциясы)	Өз арызы	№2, 18.01.2021-ж.
<b>Ош облусу</b>				
<b>Ноокат району</b>				
2	Көк-Жар айылдык	Пирматов Тойчубай Умаралиевич	Өз арызы, депутаттык ыйгарым укуктарынын аткаруусуна сыйышпаган башка ишке өтүшү	№5, 23.01.2021-ж.
<b>Жалал-Абад облусу</b>				
<b>Жалал-Абад шаары</b>				
3	Жалал-Абад шаардык	Парханова Упел Токтосуновна (№ 3) («Ата-Журт» деп фракциясы)	Өз арызы	№ 43/54, 14.01.2021-ж.
<b>Чүй облусу</b>				
<b>Сокулук району</b>				
4	Шопоков шаардык	Гвоздев Александр Владимирович (№4) («Акшумкар» деп фракциясы)	Өз арызы	№ 5 21.01.2021-ж.
5	Кызыл-Түү айылдык	Касымбеков Руслан Касымбекович	Өз арызы	№ 7 21.01.2021-ж.
6	Воено-Антоновка айылдык	Шабданбеков Самат Шабданбекович	Өз арызы	№ 8 21.01.2021-ж.
7	Новопавловка айылдык	Батыров Жоодат Борисович	Өз арызы, депутаттык ыйгарым укуктарынын аткаруусуна сыйышпаган башка ишке өтүшү	№ 9 21.01.2021-ж.
<b>Ысык-Көл облусу</b>				
<b>Тон району</b>				
8	Күн-Чыгыш айылдык	Монолдоров Самат Шаршенбекович	Өз арызы, депутаттык ыйгарым укуктарынын аткаруусуна сыйышпаган башка ишке өтүшү	№ 5, 22.01.2021-ж.
9	Кажы-Сай айылдык	Байгазиева Чынара Байгазиевна	Өз арызы, депутаттык ыйгарым укуктарынын аткаруусуна сыйышпаган башка ишке өтүшү	№ 6, 22.01.2021-ж.
<b>Ысык-Көл району</b>				
10	Чоң-Сары-Ой айылдык	Абдырахманов Уланбек Кадыркулович	Өз арызы	№ 1 25.01.2021-ж.
11	Чоң-Сары-Ой айылдык	Абдыкадыров Малик Калыкович	Өз арызы	№ 1 25.01.2021-ж.
<b>Каракол шаары</b>				
12	Каракол шаардык	Хурова Галия Ринатовна (№6) ("Табылга" деп фракциясы)	Өз арызы	№1, 13.01.2021-ж.

**Жергилиттүү кеңештердин шайланган депутаттары деп таанылган талапкерлердин тизмеси**

№	Жергилиттүү кеңештердин аталаыштары	Жергилиттүү кеңештин кийинки шайланган депутаттынын Ф.А.А.	Иштеген жери, ээлеген кызматы	Бош калган депутаттык мандатты ыйгаруу боюнча АШКын чечими
<b>Нарын облусу</b>				
<b>Нарын шаары</b>				
1	Нарын шаардык	Сыдыков Тельман Усенбаевич (№6) («Өнүгүү-Прогресс» с/п)	Жеке ишкер	№3, 18.01.2021-ж.
<b>Ош облусу</b>				
<b>Ноокат району</b>				
2	Көк-Жар айылдык	Жолдошов Кошназар Шермаматович	Дыйкан	№5, 23.01.2021-ж.
<b>Жалал-Абад облусу</b>				
<b>Жалал-Абад шаары</b>				
3	Жалал-Абад шаардык	Калымбетова Насыкат Чотуровна (№26) («Ата-Журт» с/п)	Сузак райондук эмгек жана социалдык өнүктүрүү башкармалыгынын башкы адиси.	№43/54, 14.01.2021-ж.
<b>Чүй облусу</b>				
<b>Сокулук району</b>				
4	Шопоков шаардык	Абдыкулов Бек Жашасынович (№7) («Акшумкар» с/п)	Дыйкан чарба "Ынтымак-Ырыс"	№5 21.01.2021-ж.
5	Кызыл-Түү айылдык	Султанбеков Жолдошбек Жумабекович	Убактылуу иштебейт	№7, 21.01.2021-ж.
6	Воено-Антоновка айылдык	Матаева Гульнара Ибраимовна	Дарыгер	№8, 21.01.2021-ж.
7	Новопавловка айылдык	Гафуров Анвар Катибович	Пенсионер	№9, 21.01.2021-ж.
<b>Ысык-Көл облусу</b>				
<b>Тон району</b>				
8	Күн-Чыгыш айылдык	Байгашкаев Эрмек Жалгабекович</td		

**«КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН АРДАК ГРАМОТАСЫ ЖӨНҮНДӨ» ЖОБО ТУУРАЛУУ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН  
ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын Ардак грамотасы менен сыйлоонун тартибин белгилөө максатында, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

**ТОКТОМ КЫЛАТ:**

1. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын Ардак грамотасы жөнүндө Жобо тиркемеге жайлайык бекитилсин.

2. Ушул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыяланысын.

3. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 1999-жылдын 16-апрелиндеги №120 токтомунун 2-пункту күчүн жоготту деп таанылсын.

4. Ушул токтомун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

**ТӨРАГАНЫН  
ОРУН БАСАРЫ**

**А.БЕКМАТОВ**

**Бишкек ш., 2021-жылдын 3-февралы, №31**

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2021-жылдын 3-февралындагы №31 токтому менен бекитилген

**Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын Ардак грамотасы жөнүндө**

**ЖОБО**

**1. Жалпы жоболор**

1. Ушул Жобо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын (мындан ары - БШК) Ардак грамотасы менен сыйлоонун тартибин белгилейт.

2. БШКнын Ардак грамотасы Кыргыз Республикасынын шайлоо системасын өнүктүрүүде Кыргыз Республикасында шайлоо процессинин субъекттенин укуктук маданиятынын көтөрүү боюнча, жаңы шайлоо технологияларын ишке киргизүү боюнча, шайлоо укугун жана процессин өркүндөтүү боюнча көмөк көрсөткөндүгү жана активдүү иши учун, шайлоо өнөкүтүрүүн даярдоо жана өткөрүү боюнча милдеттерди үлгүлүү аткарғандыгы учун эмгегин жана саламын баалоонун жана таануунун формасы болуп санаат.

3. БШКнын Ардак грамотасы менен Кыргыз Республикасынын жаңандары, БШКнын мүчөлөрү жана аппаратынын кызметкерлер, шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, чет өлкөлүк жаңандар, эл аралык жана коммерциялык эмес уюмдардын, шайлоо комиссияларынын мүчөлөрүн, БШКнын аппаратынын кызметкерлерин, башка юридикалык жана жеке жактарды сыйлоо жөнүндө сунуштама БШКнын түзүмдүк бөлүмдөрү тарабынан, анын ичинде аймактык шайлоо комиссияларынын сунуштары боюнча Комиссияга киргизилет.

4. Ардак грамотанын формасы БШК тарабынан белгиленет.

5. БШКнын Ардак грамотасы менен сыйлоого көрсөтүлгөн талапкерлерди кароо учун курамында 5 мүчөдөн кем эмес Сыйлык боюнча комиссия (мындан ары - Комиссия) түзүлөт. Комиссиянын курамы БШКнын бүйругу менен бекитилет.

6. Комиссиянын иштөө регламенти Комиссиянын жыйынында бекитилет.

**ЦЕНТР ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ОХРАНЫ  
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ  
ГОСУДАРСТВЕННОГО АГЕНТСТВА ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И  
ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА ПРИ ПРАВИТЕЛЬСТВЕ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ:**

**Объявляет конкурс**

**на позицию менеджера проекта ЮНЕП-ГЭФ «Кыргызстан: Поддержка подготовки Четвертого национального сообщения и Первого двухгодичного доклада обновляющей информации в рамках Рамочной Конвенции ООН об изменении климата (РКИК ООН).»**

**Квалификационные требования:**

- Высшее образование в области охраны окружающей среды, менеджмента и экономики;
- Опыт работы в сфере изменения климата, экологии и менеджмента;
- Знание вопроса Национального сообщения, и процедур международных переговоров и процессов в рамках РКИК ООН и ЮНЕП;
- Знание государственных и межгосударственных процедур;
- Компьютерная грамотность;
- Отличное владение кыргызским, английским и русскими языками.

**Место работы:** г. Бишкек.

**Период:** 1 год.

Резюме, соответствующие документы об образовании и рекомендательные письма в запечатанном конверте представить не позднее 17.00 часов 23 февраля 2021 г., по адресу: ул. Горького, 142, 3 этаж, 310 кабинет либо направить на электронный адрес: [cev.12@yandex.ru](mailto:cev.12@yandex.ru)

Более развернутую информацию можно получить на сайте [www.ecology.gov.kg](http://www.ecology.gov.kg)

Предложения, представленные позже указанного срока, не рассматриваются

C/O-21

Чоң-Алай районундагы Кызыл-Эшиле айылындағы Кашка-Жол көчөсүнүн №44 үйүнүн тургуну  
Кадыров Жамбылбай Сарыбаевичке тиешелүү №5-87-01-1004-01-57 кодундагы үйдүн  
техпаспорту жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

H-206

**Кыргыз Республикасынын  
Улуттук банкы**



Кыргыз банкы

төмөнкү багыттар боюнча ачык сынак жарыялайт:

- 2-Банктык көзөмөл башкармалыгынын 3-Банктык көзөмөл бөлүмүнүн башкы инспектору бош кызмат ордуна талапкерлерди тандоо үчүн - 1 бирдик.

Документтер 2021-жылдын 23-февралынын saat 17.00унө чейин кабыл алынат.

Сынкка катышуу үчүн талапкерлерге карата талаптар, алардын функционалдык милдеттери жана тиешелүү документтердин тизмеси Улуттук банктын [www.nbkr.kg](http://www.nbkr.kg) дареги боюнча сайтында («Ишке кабыл алуу»/ «Бош турган кызмат орундары») жайгаштырылган.

**Бардык суроолор боюнча төмөнкү дарек боюнча кайрылууга болот:**

- Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168 дареги боюнча жайгашкан Улуттук банктын Персонал менен иш алып баруу бөлүмүн №117/1 болмосун же (0312) 61-10-21, (0312) 66-90-18 телефондору аркылуу байланышууга болот.

C-811

**ПССИ ПЕРВОМАЙСКОГО РАЙОНА г. БИШКЕК**

объявляет публичные торги на недвижимое имущество

- квартиру, расположенную по адресу: г. Бишкек, ул. Малдыбаева, дом 2, кв. 30, путем продажи с публичных торгов, установив его начальную (стартовую) продажную цену в размере 1 273 867 сомов.

Для участия в торгах необходимо внести 5% от начальной (стартовой) продажной стоимости, до начала торгов на депозитный счет ПССИ Первомайского района г. Бишкек. Покупная цена должна быть внесена **не позднее 7 дней после торгов** на депозитный счет ПССИ Первомайского района г. Бишкек по следующим реквизитам: «ЦК при МФ КР, БИК 440001, р/сч. 440201210000440 ИИН 00405199510158 код платежа 14238900»

Торги состоятся 10 марта 2021 г. в 10.00 часов по месту нахождения имущества.

Организатор торгов судебный исполнитель Сулайманова Н.Б.

По всем интересующимся вопросам обращаться по тел.:  
(0312) 30-31-26 или (0703) 62-82-02  
или по адресу: г. Бишкек, ул. Абдрахманова, 132, каб. 20. H-204

Общество с ограниченной ответственностью

**«ПЕРВАЯ МЕТАЛЛОБАЗА»**

**осуществило выплату процентного дохода за седьмой процентный период по четвертой эмиссии облигаций:**

Общее кол-во владельцев облигаций, имеющих право на получение дохода, чел.	182
Общая сумма начисленных доходов, сом	2 925 000,00
Общее кол-во владельцев облигаций, получивших доходы, чел.	157
Общая сумма выплаченных доходов по облигациям, сом	2 865 262,50
Кол-во владельцев облигаций, по которым не выплачены доходы, чел.	25
Кол-во облигаций, по которым не выплачены доходы, экз.	1 593
Причина невыплаты	Невыплата облигационера

H-205

**ЖОГОЛДУ**

**УТЕРЯ**

Өзгөн районундагы Заргер айыл өкмөтүнө караштуу  
Кайрат айылынын тургуну Орзобаев  
Шарабидинге тиешелүү жер улущунун №0068908,  
(иден. код 5-06-07-0008-0460)  
кубөлүгү жоголгондугуна  
байланыштуу жараксыз  
деп табылсын.

П/П 297

В связи с утерей гос. акта о праве частной собственности №0345429 (от 04.10.2011 г.) на имя Молдобакировой Зульфи Замирбековны считать недействительным.

N-202

Ташалиев Рахматбек  
Мукадасовичке таандык  
Сузак районунун Атабеков  
айыл өкмөтүнө караштуу  
айылындағы жер тилкесинин жер участогуна  
болгон жеке менчек укугу жөнүндө мамлекеттик акт (идентификациялык коду 3-05-10-1012-0214) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

D-08

Бороев Токторбек  
Молдалиевичке тиешелүү серия Т-III-2-4 №0555 жер улущунөн пайдаланууга укук берүүчү кубөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

H-203

В связи с утерей удостоверения на право временного пользования зем. уч. В №073855 выд. на «GOLD COAST» (Голд Коаст) от 08.08.2017 г. считать недействительным.

P/P-537

**СООБЩЕНИЕ О СДЕЛКАХ  
С ЗАИНТЕРЕСОВАННЫМИ ЛИЦАМИ:**  
**ОАО «Электромонтаж»**

г.Бишкек, ул.Кулатова, 1а.

Проведены сделки с заинтересованными лицами. Сторонами сделок являются: ОсОО «АКН-ЭлектроКомпания», ОсОО «Электростройматериалы», физическое лицо. Предмет сделок: аренда офисных и складских помещений, навесов, стояночных мест, земельного участка; аренда транспортных средств и имущества; договора подряда на выполнение электромонтажных, строительно-монтажных, ремонтных работ; договора на изготовление нестандартизированного оборудования; договора на проведение пусконаладочных работ; договора на поставку товаров. Срок действия договоров один год по 31.12.2021 г. Сделки одобрены на заседании Совета директоров.

H-190

**ОАО АВТОСБОРОЧНЫЙ ЗАВОД**

(юр. адрес: г.Бишкек, ул. Ч.Валиханова, 4)

**Сообщает о существенном факте,**

что с 2 февраля 2021 года на основании Сводного передаточного распоряжения на списание ЦБ из номинального держания ЗАО «Центральный Депозитарий» зарегистрирована передача простых и привилегированных акций ОАО «Автосборочный завод» на аффилированное лицо: Простые акции

	Было кол-во до передачи %	Получили кол-во %	Стало после передачи %
ОсОО «ФАЗ»	88212 шт. (82,5955%)	68 шт. (0,0637%)	88280 шт. (82,6592%)
<b>Также передача привилегированных акций</b>			
ОсОО «ФАЗ»	4261 шт. (68,5599%)	8 шт. (0,1287%)	4269 шт. (68,6887%)

H-192

**ОАО МИКРОФИНАНСОВАЯ КОМПАНИЯ  
«САЛЫМ ФИНАНС»**

**сообщает, что с 17 февраля 2021 г.  
будет производить выплаты доходов по  
именным процентным облигациям**

(3 мая 2019 г. Государственной службой регулирования и надзора за финансовым рынком при Правительстве КР внесена запись в Единый государственный реестр ценных бумаг в Кыргызской Республике о выпуске облигаций).

Выплата доходов по именным процентным облигациям будет осуществляться в период с 17 февраля по 23 февраля 2021 г.

- Размер дохода на одну ценную бумагу – 15% годовых;
- Дата, по состоянию на которую определяется список владельцев ценных бумаг, имеющих право на получение дохода по ценным бумагам: **14 февраля 2021 г.**;
- Номинальная стоимость облигации – **1000 сом**;
- Выплата процентов будет осуществляться денежными средствами в офисе ОАО Микрофинансовая компания “Салым Финанс”, адрес: г. Бишкек, пр. Манаса, 40/ пр.Чуй, 164
- Справочная информация по тел.: 61-36-26 [www.salymfinance.kg](http://www.salymfinance.kg)

C-141

**ОАО «ГОСТИНИЦА «ДОСТУК»**

**сообщает об изменении доли акционера  
ЗАО «Dostuk Holding» («Достук Холдинг»)**

**в уставном капитале ОАО «Гостиница "Достук":**

**Доля в уставном капитале до изменения:**

- кол-во принадлежащих акций - 1521;
- в процентах от уставного капитала - 34,57;
- в денежном выражении - 76 050 сом.

**Доля в уставном капитале после изменения:**

- кол-во принадлежащих акций - 1566;
- в процентах от уставного капитала - 35,59;
- в денежном выражении - 78 300 сом.

Дата с которой произошло изменение доли акционера - 3 февраля 2021 года.

C-285

**В связи с утерей гос.акта серия Ч №451655  
(от 30.04.2013 года) на имя Абдысадыковой Серек  
Мамбеталиевне считать недействительным.**

П/П-107

**В связи с утерей  
свидетельства на право  
пользования земельной  
долей №75 (от 13.11.1998 г.)  
на имя Лебединской Анне  
Григорьевне, считать  
недействительным.**

П/П-107

**В связи с утерей  
свидетельства о праве  
частной собственности  
№057002 (от 06.02.2004 года)  
общ.пл. 1,96 га на имя  
Асанова Альмасеита считать  
недействительным.**

П/П-108

**ЖОГОЛДУ**

УТЕРЯ

**В связи с утерей гос.  
акта о праве частной  
собственности серия  
Ч№264738 (от 08.06.2010 г.)  
на имя Ким Александра  
Борисовича считать  
недействительным.**

H-187

**В связи с утерей  
свидетельства о праве  
частной собственности на  
зем. уч. (зем. доля) №007549 на  
имя Омуралиевой Джидегуль  
считать недействительным.**

H-191

**В связи с утерей  
свидетельства о праве  
частной собственности  
на зем. уч. (зем. доля)  
№0086184 (от 16.10.2008 г.)  
на имя Омуралиевой Айзады  
Батырбековны считать  
недействительным.**

H-191

**Аширабекова Назгул  
Асилбековнага райстатттан  
жеке ишкерлик боюнча  
берилген күбөлүгү  
(ОКПО 28812627,  
ИНН 1201019860019)  
жоголгондуугуна байланыштуу  
жараксыз деп табылсын.**

П/П-334

**Сагынбеков Таалайбек  
Аскарбековичтин жана  
анын үй-бүлөсүнүн тиешелүү  
болгон (12.04.1999-ж.)  
сериясы ТКА №6-533 жер  
үлүшүнөн пайдаланууга  
уук берүүчү күбөлүк  
жоголгондуугуна байланыштуу  
жараксыз деп табылсын.**

П/П-0016

**В связи с утерей гос. акта  
Ч№079734 и тех. паспорт  
ЕНИ код 7011610220215 на  
имя Ажибраимовой Айжамал  
Мусуратбековны считать  
недействительным.**

H-193

**Зеретбеков Чолпонбайга  
тиешелүү мам. акт Ч№070088  
жоголгондуугуна байланыштуу  
жараксыз деп табылсын.**

H-195

**Турумбеков Сабырбекке  
тиешелүү жер үлүшү  
кубөлүгү №09113 (29.06.1999-ж.)  
жоголгондуугуна байланыштуу  
жараксыз деп табылсын.**

H-196

**В связи с утерей  
гос. акта №121076 и  
технического паспорта  
иден. код 1-01-09-0055-0972  
на имя Халилова Абдисалама  
Ярмагометовиша считать  
не действительным.**

H-198

**В связи с утерей  
свидетельства о  
государственной  
регистрации серия  
ЧГР рег. №69644  
ОКПО 24056850  
ИНН: 21103198100351  
ИП Орлянский Александр  
Сергеевич считать  
недействительным.**

H-199

**Акматов Алтынбек  
Шаршеновичке тиешелүү  
мам.акт серия Ч№497873  
жоголгондуугуна байланыштуу  
жараксыз деп табылсын.**

H-200

**В связи с утерей технического  
паспорта на жилой дом по адресу:  
г.Бишкек, пер. Чернышевского,  
д.31 на имя Бондаренко Геннадия  
Викторовича код 1040100090025  
считать не действительным.**

H-201

Газит ээси: Кыргыз Республикасынын Өкмөтү

Веб-сайт – 62-38-74

Коммерциялык бөлүм – 62-18-66

"Нормативдик актылар"  
журналы – 62-18-64

Башкы эсепчи – 62-38-73

Компьютердик  
борбор – 62-38-74Жарнамалар кыргыз, орус, английс  
тилдеринде берилет.**Эркин-Тоо****Башкы редактор**

АЛЕНОВ

Бахтупбек

Абыкарович

**Кабылдама  
62-38-75**Башкы редактордун  
орун басары

ЧЕРБЕКОВ Алмаз – 62-38-77

Газит ээси: Кыргыз Республикасынын Өкмөтү

Коммерциялык директор

САТЫКУЛОВ Орункул – 62-19-06 факс  
Үйлдүк тел.: (0705) 11-75-87  
(0773) 11-75-87

Жооптуу катчы

ЖУНУСОВ Асан – 62-38-71

**Бөлүмдөр:**Саясат жана экономика  
бөлүмү – 66-22-27Маданият, илим, спорт жана туризм  
бөлүмү – 62-38-78

Сот-үүк бөлүмү – 62-18-64

**Биздин реквизиттер: р/с №1280010019784103 БИК 128001 ОКПО 20108596  
ИНН. 00107199210141 ЗАО Кыргызский Инвестиционно-Кредитный Банк (КИКБ)****Жарнамалардын мазмунуна  
редакция жооп бербейт.**Мыйзамдар бир эле мезгилде кыргыз жа-  
на орус тилдеринде "Эркин Тоо" газитин-  
де жарыланып, ал расмий жарыяло бо-  
луп эсептөт.Автордун көз карашы редакциянын пози-  
циясын билдирбейт.**Биздин дарегибиз:**  
Бишкек шаары, 720040,  
Абдумумонов көчөсү, 193.erkintoo777@mail.ru  
erkintoonews@gmail.com**Юстиция министрлигинен өткөн  
катталуу күбөлүгүнүн №592**Жумасына эки ирет:  
шайшемби, жума  
күндөрү чыгат.**Индекси: 68451**"Учкун" АКсынын  
басмаканасында басылды.  
Бишкек ш., С.Ибраимов көчөсү, 24  
Бүрттума №126. Нұсқасы 4829  
Басууга 08.02.2021-ж. саат 21.00де берилди  
Сатык келишим баада

C/O-20

**ПОДРАЗДЕЛЕНИЕ СЛУЖБЫ СУДЕБНЫХ  
ИСПОЛНИТЕЛЕЙ ИССЫК-КУЛЬСКОГО РАЙОНА**

объявляет о проведении аукциона по  
продаже недвижимого имущества:

- земельный участок, находящийся по адресу: Иссык-Кульский район, Бостеринский айыл окмоту, курортно-рекреационная зона, иден.код. 2-03-06-1004-2925, принадлежащий на праве собственности Мадиеву Айтекин Мадиевичу на основании договора купли-продажи №2018/12114 от 10.07.2018г., гос.акта Ч №776558 от 06.07.2018 г. Путем продажи с публичных торгов.

Стартовая цена установлена на сумму 761 209,55 (семьсот шестьдесят одна тысяча двести девять) сом 55 ти.

Торги состоятся 10 марта 2021 года в 10.00 часов по месту нахождения недвижимого имущества.

## ■ «Кылым карытар бир күн» романына кырк жыл

(Сандан санга)

(Башталышы гезиттин  
№6 (3185) санында)

Бул фантастикалык сюжетти окуганда Чыңгыз Айтматовдун фантастикалык ой чабытынын көз талдырган закымына, учу-кыйырсыз ыраактыгына, ой орушунун орошондугуна, техникалык, астрономиялык, физика-географиялык эрудициясына таң калбай коё албайсыц. Ал фантастикалык чеберчилик жагынан да дүйнөлүк классикалык фантаст жазуучулардан кем калбагандыгын көрсөткөн. Адатта фантастикалык чыгармаларда алдыда боло турган ачылыштар болжолдуп жазылат эмеспи. Бул сюжетти окуганда анын окуясы окуранды космосту дүйнөлүк эки чоң держава биргеликте өздөштүрүп калган учур тұра – деген тыянакка келтирец. Себеби, Тынч океанынын түндүк тарабында Владивосток менен Сан-Францисконун так ортосуна жайгашкан биргелешкен планетологиялык “Демиург” программысы боюнча бирдиктүү башкарту борбору (Бирбашбор) болгон алардын координацияланган ортот “Конвенция” авианосеци турган. Ал эми “Демиург” программысы кылымдын космологиялык проблемаларынын эң зорун чечүүнү алдыга койғон. Бул программа Икс планетасынын кыртышын жерге ташып келүүнү жүзөгө ашырмакчы. Анткени, андан алган кыртыш тек тин жүз эле тоннасы тишелүү түрдө иштелип чыгып, электрик жана жылуулук энергиясына айлантыла, ал кубат бүтүндей Европаны жыл маалы камсыз кыла алат экен. Мындан көрүнүп тургандай фантастиканын окуясы адамзат энергетикалык кризиске кептелген учур туrbайбы – деген тыянакка алыш келет. Ошондай эле Икс жылдызынын түпкүрүндө суу бар экендиги аныкталып, ушул сууну жерге жеткириүү ишин “Трамплин” орбитасында учуп жүргөн “Паритет” космостук корабли жүзөгө ашыруунун үстүндө иштеп жаткан болот. Мындан иштин жүргүзүлүп жатканына караганда жер планетасында суу тартыштыгы пайда болгон учурда көрүнөт. Фантастикалык сюжетте жер шарынын кызычылыгы учун башка планеталар аркылуу ушул сыйктуу глобалдуу иштердин аткарылып жатышын баяндаган бул окуялар космосту өздөштүрүнүн өтө бийик деңгээлге жеткен учурда экенин да боолголоого болот. Бул сыйктуу фантастиканын дараметин арттырган техникалык көркөм карататтар анда абдан арбын колдонулган. Жогоруда келтирилген миссалдар алардын айрымдары гана болуп эсептелет.

Эң кызыгы, адамзат учун маанилүү миссиянын аткаруунун үстүндө иштеп, узак убакыт вахтада жүргөн советтик жана американалык паритет космонавттардын күтүлбөгөн жерден дайынсыз жоголушу бул фантастикалык сюжеттин өнүгүш процессин чиелениширип, кызыктуулугун арттырат. Анткени, мындан окуя космосту өздөштүрүү тарыхындағы адам ақылына көлбеген, жүрөк куушурлукан окуя болуп жатпайбы. Эчтекеден эткесе жок эле, кыргыздар айткандай “жылкы төппөй, жылан чакпай” чак түштө эки космонавттын жоголушу “Паритет” кораблин жерден башкарлып турган Бирбашкомдун айласын кетирип, дүрбөлөңгө салат. Алардын “Паритет” корабли менен байланыш түзүүгө жасаган аракетинен таптакыр майнап чыкпаган соң, шашылыш түрдө “Паритетке” барып жалгашуу учун Невада менен Сары-Өзөк космодромдорунан эки космонавт



# ЧЫҢГЫЗ АЙТМАТОВ ЖАҢЫЧА ОЙ ЖҮГҮРТҮҮНҮН ЖАРЧЫСЫ БОЛГОН

башкарған эки космостук корабль бир маалда учурулат. Алар “Паритет” станциясынын эки жагынан жалгашып, кораблге эки тарабынан киришип, советтик-америкалык паритет космонавттарды издешиет. Канчалык издешице да табылбайт. Болгону космонавттар калтырып кеткен катты гана табышат. Мына ушул катта баары жазылган болот. Көрсө, “Паритет” кораблине ааламдын белгисиз түпкүрүнөн көптөн бери удаа-удаа келип жаткан радиосигналдарга кызыгуу катары бир ирет жооп берип көюшкандар алардан жабалактаган жооптор келе баштайт. Ошентип байланыш уланып кетет. Көптөгөн пикир алмашуулардан кийин жерден сырткары цивилизациялуу “Токой-Төш” планетасы бар экенин белгилүү болот. Ал планетанын ақыл эстүү жандуулары галактиканын терең түпкүрүн угуп алуучу аудиоастрономиялык аппаратуранын жардамы менен англ ис жана орус тилдерин үйрөнгөнгө үлгүрүштүп. Фантастика деп ушуну айт. Алар “Паритет” космонавттарын өз планетасына келип кетүүгө чакырышат. Бирок, жер космонавттары “Токой-Төш” планетасына барып келүүгө макул болуудан мурда ар түрдүү ойлорго келишет, жер тағдырына кабатыр болушат. Көптөгөн толгонуулардан кийин гана жаңы ачылган планетага жерден уруксат албай туруп эле барып келүүгө макул болушкандыгын катка түшүндүрүп жазып кетишет. Бул кат жерликтерге кат же кашада Түшүндүрмө кат деп аталацып. Бөтөн планетага жөнөп көздөн алдында жер шарын иллюминатордан караап туруп, минтип жазышат: “Жер жарыктык караңгы Ааламда нур чачыраткан асыл болуп көрүнөт. Жер жарыктык адам деген баласы алыстан багып көрбөгөн, наристе баланын бешенесиндей жаркын жаныбар тур! Биз бияктан караап туруп, тиги Жердеги жаркын дүйнөдө жашап жаткандардын баардыгы

эже-синди, агайын-тууган турбайбы, алардан болүнгөндөгү күнүбүз не болду деп ойлодук да, кайра ошо Жердеги жерликтер ич-ара ынтымаксыз жашап жатканына ичизб күйөт...”. Биз мындан бүткүл адамзатка болгон кайрылууну коруп турабыз. Чынында бул кайрылууну Чыңгыз Айтматовдун адамзатка калтырып кеткен кайрылуусу катары түшүнүшүбүз керек. Фантастикалык сюжеттин окуясын минтип үзүл-кесил баяндап жатканымдын себеби, азыркы убакта адамдар колуна китең алыш окушпай калбадыбы. Ушул жазганнымды окуган окурандар болсо, мүмкүн “Кылым карытар бир күн” романын окуганга кызыгуу пайда болуп, романдын ушул бөлүгүнө кончул буруп калар бекен деген үмүттөмүн.

Эгерде фантастикалык сюжеттин окуясы жөнүндөгү баянбызындын андан ары жагын уланта турган болсок, токой төштүктөр “Паритетке” келишип, жарыктын ылдамдыгындай ылдамдыкта учуучу аппараты менен жер шарынын космонавттарын өз планеталарын көздөй алыш жөнөштөт. Жер космонавттарынын бөтөн планетанын ақыл-эстүү жандуулары менен жолугушуусунан тартып, ошол планета Токой-Төштүү айланып, таанышып чыккандарын Ч.Айтматов жан дүйнөсүн төшөө менен жазганнына күбө болобуз. Окуп алыш таң калбай коё албайсыц. Өзүндү ошолор менен кошо жүргөндөй сезесин. Токой төштүктөрдүн жарык ылдамдыгында бараткан аппаратагы жер космонавттары көргөндөрүн радио сигналдар аркылуу өздерүнүн “Паритет” станциясына жөнөтүп турушат. Аны “Паритетке” келген космонавттар жердеги “Конвенция” авиносецине жиберишет. Фантастикалык сюжетте баяндалгандай көгүлтүр чачтуу токой төштүктөрдүн бойлору эки метрдей келип, өндөрү биздин эле Түндүк Африканын арабдарындай кара тору келишет. Жер шарында коронавирус пандемиясы, рак оорулары, СПИД менен бүткүл адамзат биргелешип күрөшүү керек деген ой жатат. Мындан сырткары “булар

жандуулары менен Жер космонавттары чогуу учуп отурушуп, он бир сааттан кийин күн системасынан чыгышып, жаңы Галактикаға кирип, адегенде алар жаңы Күндү, алардын тили менен айтканда Эгени көрүштөт. Эгеси биздин Күндөн алда канча соң экен. Ал эми космостук мейкиндиктен беш-алты миң метрге ылдыйланганда Токой-Төш планетасы көрүнүп, ажайып сүрөттөлөт: “Токой-Төш” планетасы бийиктен близдин Жерге оқшоп, биздикиндей эле атмосфералык булуттар каптап турат... Мына ошондо көрүнүбүз укмуш: тоолору, керме кыркалары, адыр-чыбырлары жапжашыл, ара жерлеринде күмүштөнгөн дайралары, дениздери жана көлдөрү күмүштөй жаркылдайт. Бирок, планетанын кай бир жайларында, айрыкча чет-жака, уюл таралтарында кара-буурул бороон түнбай согул турган, тириүлүк жок кер-сары так болуп көрүнгөндөрү да бар экен. Баарынан бизди таң калтырганы шаарлары менен кыштактары болду. Токой-Төштүн ландшафттындагы ақылдан жааралган бул конструкторлук курулуш аралдар урбанизациянын эң бийик деңгээлине жеткендиктерин айкындап турат. Бул планетаны жай кылган көгүлтүр чачтуулардын шаар күрүш өнөрүнүн жанында Манхэттен эсепке кирбей калат.” Мындан сүрөттөөлөрдү окуганда озүндү жер космонавттары менен кошо трансгалактикалык байланышта бир жүргөндөй сезет экенсин.

Окуянан андан аркы жүрүшүнөн бул фантастикалык сюжеттин жазылышы кандай максатты көздөгөнүн биле баштайбыз. Анда токой төштүктөр орточо 130-150 жыл, кээ бирөөлөрү 200 жылга чейин жашаганы, бул жашты 250гө жеткириүүгө аракет жүргүзүлүп жатканы айтылат. Демек, бул планетада өз жашоочуларынын ден соолугу үчүн аябай коңчул буруулуп, өтө зор иштер аткарылганда жарынүп турат. Жер шарында коронавирус пандемиясы, рак оорулары, СПИД менен бүткүл адамзат биргелешип күрөшүү керек деген ой жатат. Мындан сырткары “булар

күн энергиясын, так айтканда Эгे энергиясын жылуулук жана электр энергиясына айлантып алууну билет. Бул аракеттерин пайдалуу коефициенти биздин гидротехникалык амалдарынын алдаганча жогору”- дейт. Мындан көрүнүп тургандай аларда электрстанция, атомдук станция деген жок турға. Демек алар энергетика алуунун эң коопсуз жолдорун таап алышкан. Ошондай эле алар аба массасы менен океан жана дениздердеги суу агымына кадимкідей таасир этүү менен климатты башкарлып алууга жетишкен. Мынданай улуу прогресске Жер планетасынын космонавтикасынын өтө соң амбиция менен жүзөгө ашырып жаткан “Демиург” программысы шоона эшпей калып жатпайбы. Ушул жерден “кана эми биздин адамзат деде жер шарында климатты башкарлып алууга жетишсе болбай беле?” - дегин келет. Себеби, азыркы убакта жериздин глобалдуу ысыкка кабылуусу туралуу бирда сөз жок болчу. Бул жерден да Ч.Айтматов алдын ала планетардык көрөгөчтүгүнө, ақылмандыгына таң коё албайсыц.

“Токой-Төш” планетасында жетишкендиктерди тизмектеп жазуу менен Ч.Айтматов жер шарыннын адамдарды биргелешип, адамзаттык маселелерди чогу-чаран чече болбай беле? - деген суроону кооп жатпайбы. Ал “Токой-Төш” планетасынын жашоочуларынын мынданай улуу прогресске жетишүүсүнүн себептерин ачып берүүгө аракет жасаган. Көрсө, Токой-Төш планетасындағылар мамлекет деген эмне экенин, курал-жарак деген эмне экенин, согуш деген эмне экенин билишпейт экен. Булар күрөшүнүп бир түрү болуп эсептөлүүчүү согуш дегендеги планеталык колективдүү аң-сезимден биротто жоготкон деңгээлге жеткен экен. Алар Жердеги басылбаган көп согуштар туралуу билишсе муун макоочулук же маселе чечүүнүн айбанчылык түрү деп ойлошмок экен. Булар аркылуу Айтматов планеталык өнүгүүнүн ачыкчылык жеткендиги жаңында жеткендиктерин айкындап турат. Бул планетаны жай кылган көгүлтүр чачтуулардын шаар күрүш өнөрүнүн жанында Манхэттен эсепке кирбей калат.” Мынданай сүрөттөөлөрдү окуганда озүндү жер космонавттары менен кошо трансгалактикалык байланышта бир жүргөндөй сезет экенсин.

Дүйнөлүк статистика боюнча айландағы жердеги жер шарындағы көптөгөн согуштар болбогондо адамдар алтындын үстүндө басып жүрмөк экен. Ырас, жер жүзүндө согуштар болбогон болсо адамдар алтындын үстүндө басып жүрбөсө да алардын жашоо турмушу жок эле дегендеге АКШ-ныңкындай же андан да жогору болмок. Ырас, фантастикалык сюжетте “Токой-Төш” планетасын бардык жактан телегей тегиз көрсөткөн эмес. Аларда түпкүрдүгө ичен күйүү процессинин натыйжасында планетанын бир четинин чөлгө айланып, кенеийип бара жатышы токой төштүктөрдү сарсананаага салган соң көйгөй экен. Азыр бургулоо менен ушул ичен күйүүнү өчүрүүнүн үстүндө иштеп жатышкан экен. Бул фантастикалык сюжетти аягына дейре окуп болгон соң, Ч.Айтматовдун согушсуз жашоонун мааниси канчалык зор экендигин көрсөтүүгө жасаган аракетин көрөбүз.



(Уландасты  
бар)

Абдимухтар  
АБИЛОВ